

RIYAZIYYAT

Dərslik
II hissə

2

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT HİMNİ

*Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.*

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadیرiz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!

Minlərlə can qurban oldu,
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər,
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağın yüksəltməyə
Cümlə gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

HEYDƏR ƏLİYEV
AZƏRBAYCAN XALQININ ÜMUMMİLLİ LİDERİ

DOXOLOVA KÖNÜL, KƏRİMOV SÜLEYMAN,
MƏMMƏDƏLİYEVƏ YEGANƏ, KƏRİMOV HƏBİB,
NƏBİYEVƏ FARİZƏ, QASIMOVA AYGÜN

Xüsusi məktəblərin **2**-ci sinifləri üçün
sadələşdirilmiş proqram əsasında hazırlanmış

RİYAZİYYAT

fənni üzrə

DƏRSLİK

2-ci hissə

© "Çaşıoğlu Elm İstehsalat" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
chashioglu@gmail.com və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

MÜNDƏRİCAT

II BÖLMƏ

İKİNCİ ÖNLÜQ. ÖLÇMƏ (DAVAMI)

1	13 ədədi.....	5
2	Birrəqəmli və ikirəqəmli ədədlər.....	15
3	14 ədədi.....	16
4	Toplama əməlinin komponentləri.....	26
5	Toplamanın yerdəyişmə xassəsi.....	28
6	15 ədədi.....	30
7	Tutum vahidi – litr.....	39
8	16 ədədi.....	42
9	Uzunluq vahidi – santimetr (sm).....	51
10	17 ədədi.....	53
11	Zaman vahidi – saat.....	62
12	18 ədədi.....	66
13	Çıxma əməlinin komponentləri.....	75
14	19 ədədi.....	79
15	20 ədədi.....	88
16	Təkrar.....	97

İŞARƏLƏR (PİKTOQRAMLAR)

DANIŞIN, DEYİN

GÖSTƏRİN

ÇƏKİN

YAZIN

RƏNGLƏYİN

II BÖLMƏ

İKİNCİ ONLUQ . ÖLÇMƏ (DAVAMI)

1

13 ƏDƏDİ

1 Şəkildə 13 ədədi necə alınır?

10

3

1 3

13

on üç

$$10 + 3 = 13$$

1 onluq və 3 təklik – bu, 13 ədədidir.

2 Neçə qırmızı, neçə göy düymə var? Cəmi neçə düymə var?

13 düymə necə alındı?

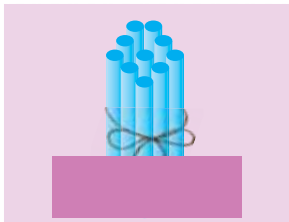
Yadda saxlayın:

12-nin üzərinə 1 əlavə etdikdə 13 alınır.

3 13 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

1

3

$$13 = 1 \text{ onluq } 3 \text{ təklik}$$

$$13 = 10 + 3$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

73	73	73	73	73	73	73	73	73	73	73
73	73	73	73	73	73	73	73	73	73	73

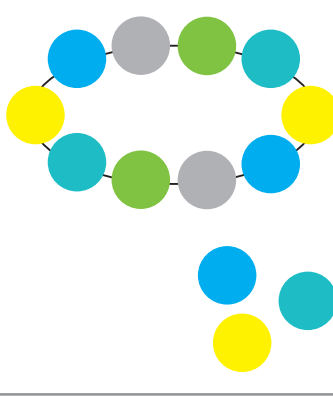

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 13-ə qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13							

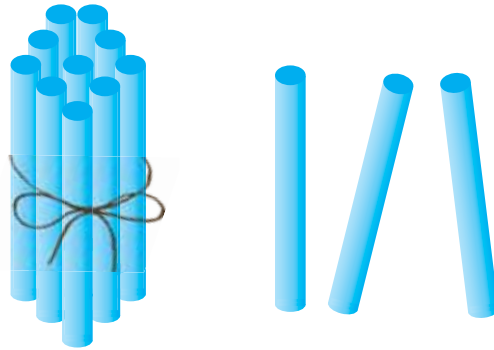

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

		
$10 + 3 = \dots$	$10 + \dots = 13$	$\dots + 3 = 13$

4 13 ədədini daha necə almaq olar?

Yazın:

$$10 + 1 + 1 + 1 = 13$$

1

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1 ədədindən 13 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.
Yuxarıda verilmiş sırada 13 ədədi neçənci yerdədir?
13 ədədindən əvvəlki ədəd hansıdır?

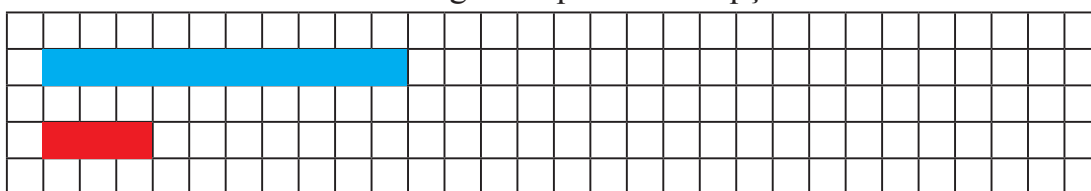
2

Mağazaya 10 futbol və 3 basketbol topu gətirdilər.
Mağazaya cəmi neçə top gətirdilər?

3

Nümunəyə baxın. 1-ci sətirdə 10 dama uzunluğunda göy zolaq,
2-ci sətirdə isə 3 dama uzunluğunda qırmızı zolaq çəkin.

4

Buraxılmış ədədləri əlavə etməklə yazın.

7, ..., 9, ..., ..., ..., 13

13, ..., 11, 10, ..., ..., ..., 6

5

Misalları həll edin.

$10 + 1$

$10 - 4$

$5 + 0 + 2$

$12 + 1$

$11 - 1$

$7 + 3 - 1$

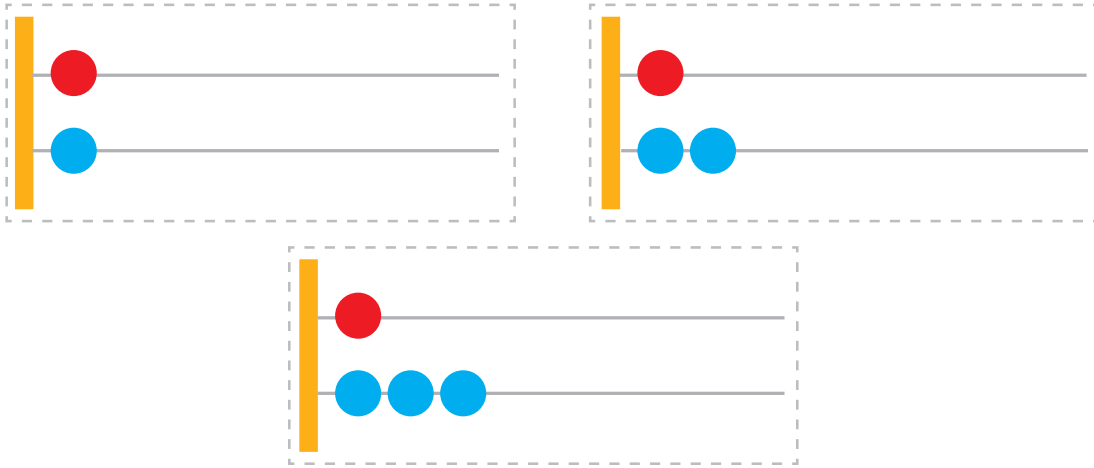
$11 + 1$

$12 - 2$

$8 - 3 - 3$

1 Sız də çötkədə 11, 12 və 13 ədədlərini kürələrin köməyi ilə göstərin.

- Nə üçün çötkələrdəki 1-ci məftildə olan kürələr eyni sayda yerləşdirilib? Çötkələrin 1-ci məftilində olan kürələr nəyi bildirir?
- Nə üçün çötkələrin 2-ci məftilindəki kürələr müxtəlif saydadır? Çötkələrin 2-ci məftilində olan kürələr nəyi bildirir?

Deyin:

Hər çötkənin 1-ci məftilində olan kürə **onluğu** bildirir. Hər çötkənin 2-ci məftilində olan kürələr isə onluqdan sonra gələn vahidləri (**təklidləri**) bildirir.

2 Misalları həll edin.

$6 + 4$

$9 - 6$

$10 + 3$

$10 + 1$

$11 + 1 - 2$

$1 + 6$

$8 - 8$

$12 + 1$

$11 + 1$

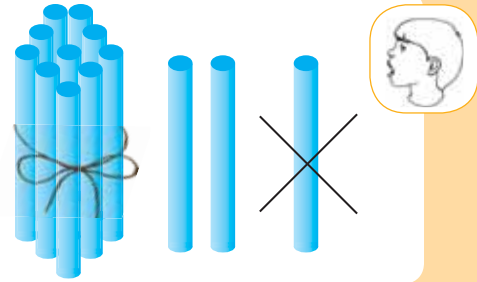
$11 - 1 + 3$

3 Anarın 10 nağıl kitabı var idi. Dilarə ona 3 kitab da verdi. Anarın cəmi neçə kitabı oldu?

- 1 13 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra onlardan 1 say çöpünü əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı? 12 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$13 - 1 = 12$$

- 2 13 ördək balası anaları ilə birlikdə göldə üzürdülər. Balalardan biri sahilə çıxdı. Göldə neçə ördək balası qaldı?

- 3 Buraxılmış ədədləri əlavə etməklə yazın.

1, ..., 3, ..., ..., 6, ..., ..., ..., 10, 11, ..., 13

- 4 Ulduz işarəsinin yerinə “ + , - ” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$4 * 1 = 3$$

$$7 * 3 = 10$$

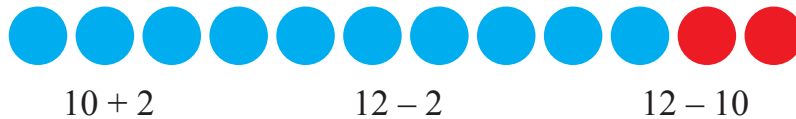
$$10 * 3 = 13$$

$$6 * 2 = 8$$

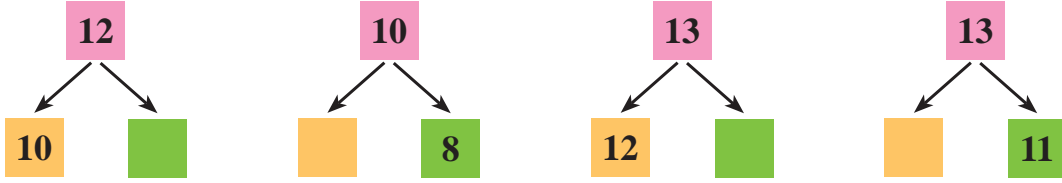
$$9 * 4 = 5$$

$$12 * 1 = 11$$

- 5 Misalları həll edin.

1 Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

2 Neçə dələ, neçə palıd qozası var? Hansı çoxdur?

Yazın:

$13 > 12$

$12 < 13$

3 Ədədləri müqayisə edin. Ulduz işarəsinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$0 * 3$

$7 * 7$

$10 * 11$

$13 * 12$

$2 * 2$

$6 * 5$

$9 * 8$

$11 * 10$

4 Misalları həll edin.

$7 - 7$

$10 + 2$

$0 + 11$

$11 - 1 + 0$

$8 + 0$

$11 - 1$

$1 + 12$

$10 + 1 + 1$

$9 - 5$

$12 - 2$

$10 + 1$

$10 + 1 + 1 + 1$

5 Yaqubun 13 dəftəri var idi. O, dostu Yasinə 3 dəftər verdi. Yaqubun neçə dəftəri qaldı?

1 Misalları həll edin.

$10 + 2$

$12 - 2$

$12 - 10$

$10 + 3$

$13 - 3$

$13 - 10$

2 Ağacın altında 13 kirpi var idi. Əvvəl 1 kirpi, sonra 1 kirpi, daha sonra 1 kirpi də getdi. Ağacın altında neçə kirpi qaldı?

3 Qutuda 13 yumurta var idi. Nənə 3 yumurtanı qayğanaq bişirdi. Qutuda neçə yumurta qaldı?

4 Buraxılmış ədədləri əlavə etməklə yazın.

$6 + \dots = 10$

$13 - \dots = 10$

$10 + \dots = 13$

$10 - \dots = 8$

$13 - \dots = 12$

$12 + \dots = 13$

5 Misalları həll edin.

$7 + 3$

$8 - 8$

$11 + 1$

$13 - 1$

$6 + 0$

$9 - 7$

$12 - 1$

$10 - 10$

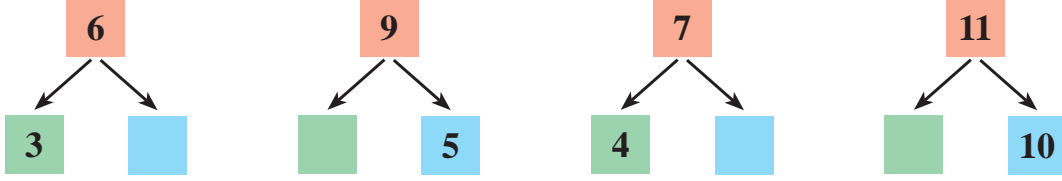
$10 - 1$

$3 + 7$

$7 - 0$

$1 + 3$

- 1 Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

- 2 Partanın üstünə 13 say çöpü qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə çöp qaldı?

Yazın:

$$13 - 13 = 0$$

- 3 Bostanda 13 kök var idi. Köklərin hamısını çıxardıb, səbətə yığdılar. Bostanda neçə kök qaldı?

13

?

- 4 Misalları yazın və həll edin.

10 ədədini 1 ; 2 ; 3 vahid artırın. *Nümunə: 10 + 1 = 11*

10 ədədini 2 ; 4 ; 6 vahid azaldın. *Nümunə: 10 - 2 = 8*

- 5 Misalları həll edin.

$$7 + 0$$

$$5 - 5$$

$$2 + 2$$

$$10 - 6$$

$$3 + 6$$

$$8 - 0$$

$$4 + 4$$

$$7 - 3$$

$$2 + 8$$

- 1 Ədədləri müqayisə edin. Ulduz işarəsinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$\begin{array}{l} 5 \text{ kq} * 3 \text{ kq} \\ 4 \text{ kq} * 4 \text{ kq} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 \text{ kq} * 7 \text{ kq} \\ 6 \text{ kq} * 8 \text{ kq} \end{array}$$

- 2 Misalları həll edin.

$$\begin{array}{l} 2 - 0 \\ 1 + 7 \end{array}$$

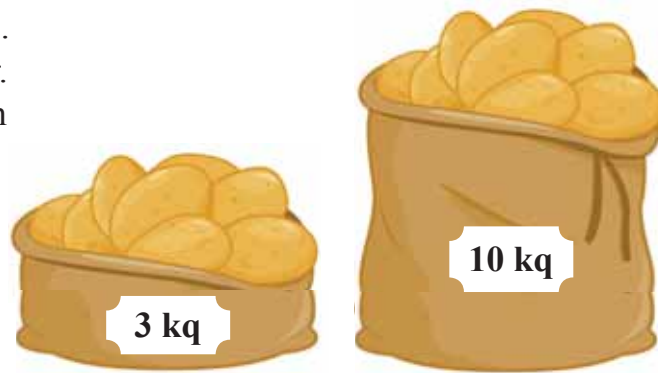
$$\begin{array}{l} 8 + 1 \\ 10 - 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 9 - 8 \\ 5 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 6 - 1 - 1 - 1 \\ 4 + 2 + 1 + 1 \end{array}$$

- 3 Mağazada 10 kq kartof var idi. Sonra 3 kq da kartof gətirdilər. Mağazada cəmi neçə kiloqram kartof oldu?

- 4 Məktəb yeməxanasında 11 masa var idi. 2 masa da gətirdilər. Cəmi neçə masa oldu?

- 5 Misalları həll edin.

$$10 + 3$$

$$13 - 3$$

$$13 - 10$$

- 6 Misalları həll edin.

$$8 - 6$$

$$3 + 7$$

$$9 + 1$$

$$4 + 6$$

$$12 + 0$$

$$12 - 2$$

$$10 + 1$$

$$10 - 7$$

$$13 - 3 - 5$$

$$10 - 2 + 1$$

$$7 + 3 + 2$$

$$12 - 2 + 3$$

- 1 Velosiped yarışında 13 velosipedçi iştirak edirdi. Yarışda 3 velosipedçi zədələndi və yarışdan çıxdı. Yarışda neçə velosipedçi qaldı?

- 2 Ulduz işarələrinin yerinə “ + , - ” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$9 * 1 = 10$

$3 * 7 = 10$

$10 * 1 = 11$

$4 * 3 = 1$

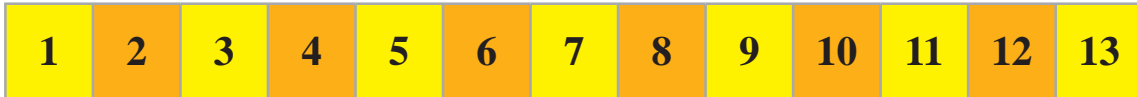
$10 * 1 = 9$

$12 * 1 = 13$

- 3 Ədədləri 1-dən 13-ə qədər, iki-iki artırmaqla və 13-dən 1-ə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.

Ədədləri 2-dən 12-yə qədər, iki-iki artırmaqla və 12-dən 2-yə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.

- 4 İki-iki saymaqla əlcəklərin sayını müəyyən edin.

- 5 Ədədləri deyin.

Hansı ədəd 1 onluq və 1 təklidən ibarətdir?

Hansı ədəd 1 onluq və 2 təklidən ibarətdir?

Hansı ədəd 1 onluq və 3 təklidən ibarətdir?

- 6 **Riyazi oyun: “Fikirləş, tap”.**

1) Vaqif fikrində bir ədəd tutdu. Onun fikrində tutduğu ədəddən sonra 10 ədədi gəlir. Vaqif fikrində hansı ədədi tutmuşdu?

2) Arzu fikrində bir ədəd tutdu. Onun fikrində tutduğu ədəddən əvvəl 7 ədədi gəlir. Arzu fikrində hansı ədədi tutmuşdu?

2

BİRRƏQƏMLİ VƏ İKİRƏQƏMLİ ƏDƏDLƏR

- 1 1-dən 9-a qədər olan ədədləri yazın:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Hər bir ədədi yazmaq üçün neçə rəqəm lazım oldu?

Yadda saxlayın:

Bir rəqəmlə ifadə olunan ədədlər birrəqəmli ədədlər adlanır.

- 2 10-dan 13-ə qədər olan ədədləri yazın:

10

11

12

13

Hər bir ədədi yazmaq üçün neçə rəqəm lazım oldu?

Yadda saxlayın:

İki rəqəmlə ifadə olunan ədədlər ikirəqəmli ədədlər adlanır.

- 3 İndiyə qədər öyrəndiyin ədədlərdən əvvəl birrəqəmli, sonra ikirəqəmli ədədləri deyin.

- 4 Dirrikdən 5 yeşik xiyar, 4 yeşik pomidor yığdılar. Dirrikdən cəmi neçə yeşik tərəvəz yığdılar?

- 5 Misalları həll edin.

$$4 + 4 - 2$$

$$6 - 5 + 0$$

$$7 - 2 + 5$$

$$3 + 3 - 1$$

$$2 + 2 + 2$$

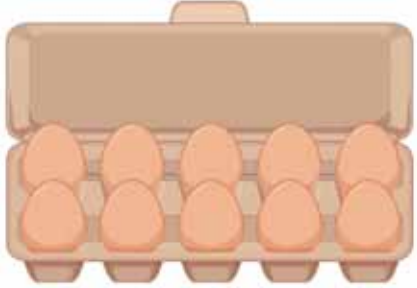
$$10 - 2 - 2$$

$$10 + 3$$

$$13 - 3$$

1 Şəkildə 14 ədədi necə alınır?

10

4

1 4

14

on dörd

$$10 + 4 = 14$$

1 onluq və 4 təklik – bu, 14 ədədidir.

2 Neçə yaşıl, neçə sarı alma var? Cəmi neçə alma var?

14 alma necə alındı?

Yazın:

$$13 + 1 = 14$$

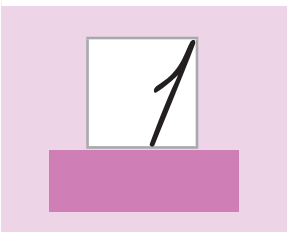
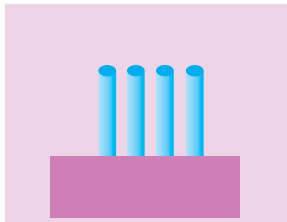
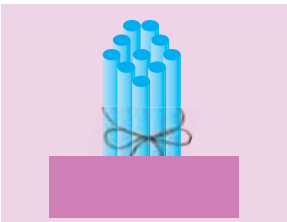
Yadda saxlayın:

13-ün üzərinə 1 əlavə etdikdə 14 alınır.

3 14 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

$$14 = 1 \text{ onluq } 4 \text{ təklik}$$

$$14 = 10 + 4$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

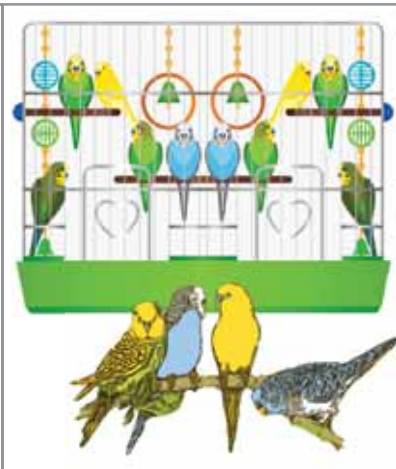
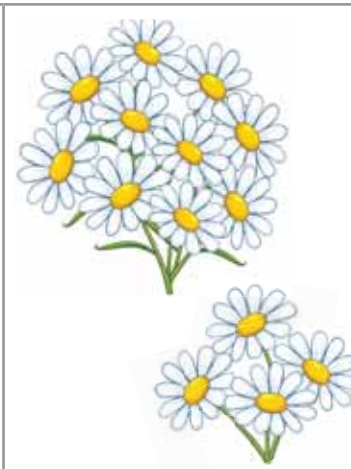

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 14-ə qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14						

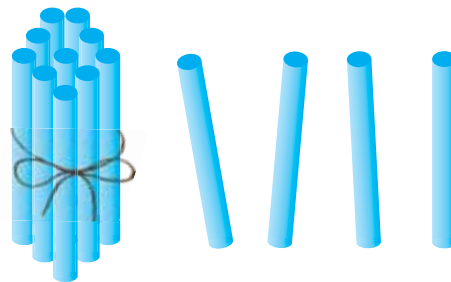

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

		
$10 + 4 = \dots$	$10 + \dots = 14$	$\dots + 4 = 14$

4 14 ədədini daha necə almaq olar?

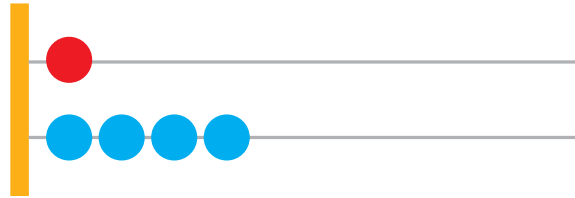
Yazın:

$$10 + 1 + 1 + 1 + 1 = 14$$

- 1 Yuvada 10 qarışqa var idi. Sonra 4 qarışqa da gəldi.
Yuvada cəmi neçə qarışqa oldu?

- 2 Çötkədə 1 onluq və 4 təkliyi göstərin. Hansı ədədi göstərdiniz?
Hansı məftildə onluğu, hansı məftildə təklikləri göstərdiniz?

- 3 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

1 ədədindən 14 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.
Verilmiş sırada 14 ədədi neçənci yerdədir?
14 ədədindən əvvəlki ədəd hansıdır?

- 4 Nümunəyə uyğun ədədləri onluq və təkliyə ayırın.

Nümunə: 11 = 1 onluq 1 təklik

12 = ... onluq ... təklik

13 = ... onluq ... təklik

14 = ... onluq ... təklik

- 5 Misalları həll edin.

$10 + 4$

$13 + 1$

$10 + 2$

$5 + 5 - 3$

$6 - 6 + 2$

$0 + 4 - 1$

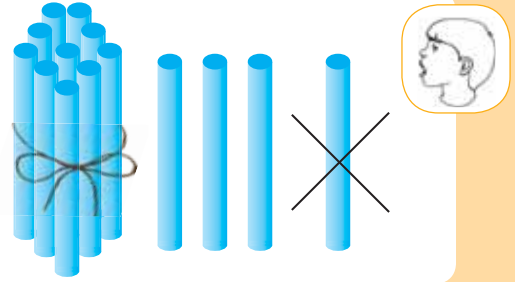
$12 - 2 - 2$

$10 + 1 + 1$

$10 - 8 + 3$

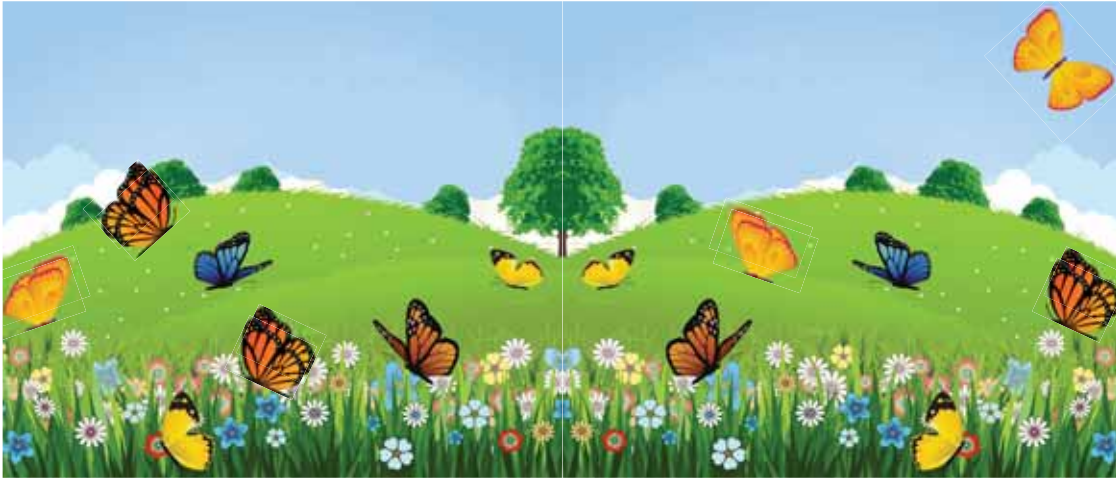
- 1 14 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra onlardan 1 say çöpünü əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı? 13 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$14 - 1 = 13$$

- 2 Çəmənlikdə 14 kəpənək var idi. Kəpənəklərdən 1-i uçub getdi. Çəmənlikdə neçə kəpənək qaldı?

- 3 Nöqtələrin yerinə uyğun gələn ədədləri yazın.

$$13 + \dots = 14$$

$$13 - \dots = 10$$

$$13 - \dots = 0$$

$$14 - \dots = 13$$

$$10 + \dots = 12$$

$$13 + \dots = 13$$

- 4 Ulduz işarələrinin yerinə “+ , -” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$2 * 3 = 5$$

$$6 * 3 = 3$$

$$10 * 2 = 12$$

$$5 * 2 = 3$$

$$7 * 1 = 8$$

$$4 * 4 = 8$$

- 5 Misalları həll edin.

$$2 + 8$$

$$11 - 1$$

$$14 - 4 - 4$$

$$3 + 7$$

$$11 - 10$$

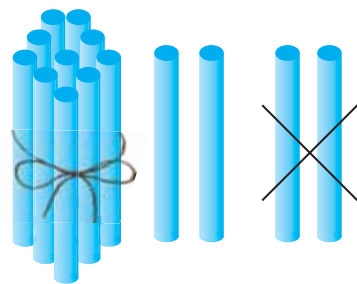
$$13 - 3 - 3$$

$$4 + 6$$

$$11 + 1$$

$$10 + 1 + 1$$

- 1 14 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Bu çöplərdən əlinizə əvvəl 1 çöp, sonra daha 1 çöp götürün. Partanın üstündə neçə çöp qaldı?

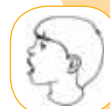

Yazın:

$$14 - 2 = 12$$

$$14 - 1 - 1 = 12$$

- 2 Bostanda 14 yemiş var idi. Yemişlərdən ikisini dərdilər. Bostanda neçə yemiş qaldı?

- 3 Nümunəyə uyğun misallar yazın və həll edin.

$$14 - 2 = 12$$

$$13 - 2$$

$$12 - 2$$

$$10 - 2$$

$$14 - 1 - 1 = 12$$

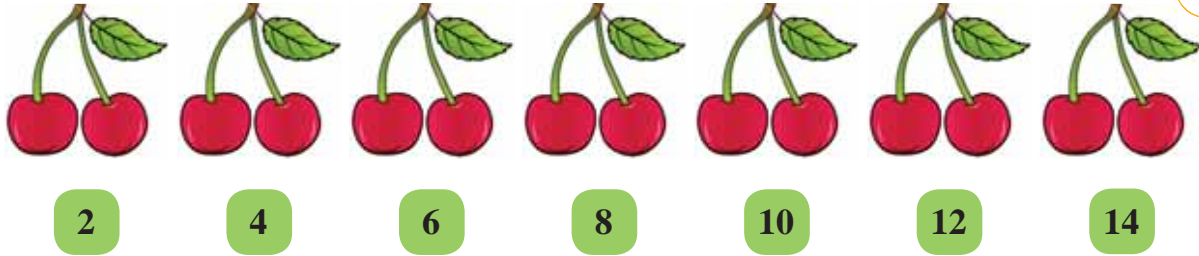

- 4 Misalları nümunəyə uyğun həll edin.

Vardı	Xərcləndi	Qaldı
		Nümunə: $14 - 10 = 4$
		?
		?

- 1 2 ədədindən 14 ədədinə qədər iki-iki artırmaqla və 14 ədədindən 2 ədədinə qədər iki-iki azaltmaqla sayın.

- 2 Bir qızılgül kolunda 10 qızılgül, o biri kolda isə 4 qızılgül var. İki qızılgül kolunda cəmi neçə qızılgül var?

- 3 14 ədədi necə alındı?

$13 + 1$

$14 - 1$

$12 + 2$

$14 - 2$

$11 + 3$

$14 - 3$

$10 + 4$

$14 - 4$

- 4 Misalları həll edin.

$14 - 1$

$10 + 1$

$3 + 6 - 2$

$14 - 2$

$12 + 1$

$4 - 4 + 1$

$14 - 3$

$13 + 1$

$10 + 2 - 1$

1) Cədvəldə verilənlərə əsasən misal yazın və həll edin.

Var idi	Əkdilər	Oldu
		?

2) 1) Neçə şorqoğalı, neçə şəkərbura var? Hansı çoxdur?

2) Neçə meymun, neçə banan var? Onların saylarını müqayisə edin.

Yazın:

$14 > 13$

$13 < 14$

$14 = 14$

3) Ulduz işarələrinin yerinə “+ , -” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$5 * 1 = 6$

$12 * 2 = 10$

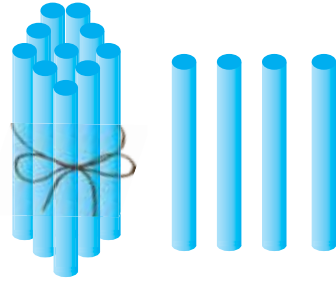
$13 * 1 = 14$

$4 * 4 = 0$

$10 * 2 = 12$

$9 * 3 = 6$

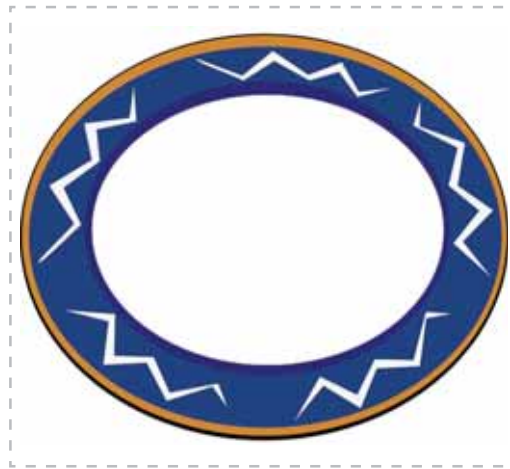
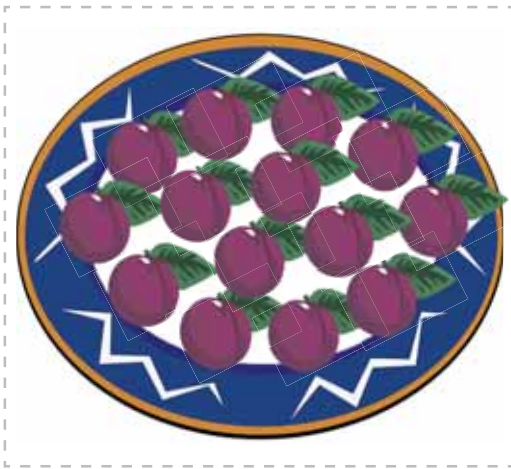
- 1 14 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

Yazın:

$$14 - 14 = 0$$

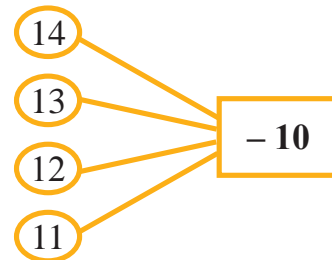
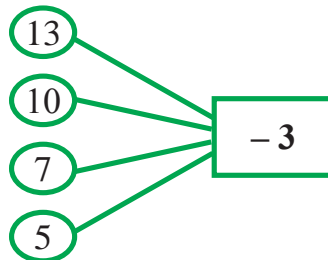
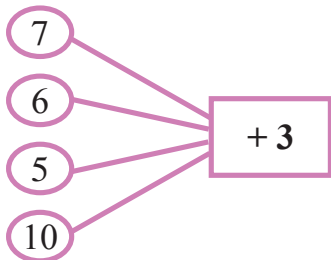
- 2 Boşqabda 14 gavalı var idi. Gavalıların hamısını yedilər. Boşqabda neçə gavalı qaldı?

- 3 Zeynəb rəngli kağızdan və bundan 3 ədəd az sarı üçbucaq kəsdi. Zeynəb neçə sarı üçbucaq kəsdi?

- 4 Misalları nümunəyə uyğun həll edin.

Nümunə: $7 + 3 = 10$

1 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$8 * 8$

$9 * 10$

$6 * 5$

$7 * 6$

$12 * 13$

$14 * 14$

2 Şam ağacında 14 parabüzən var idi. Onlardan 3-ü uçub getdi. Şam ağacında neçə parabüzən qaldı?

3 Misalları həll edin.

$4 + 2$

$8 + 2$

$7 + 2$

$13 - 3 - 4$

$14 - 1 - 3$

$10 - 4 - 2$

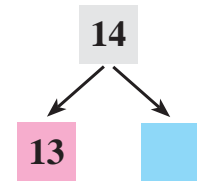
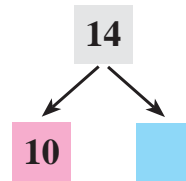
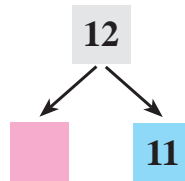
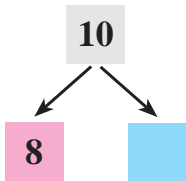
$10 + 1 + 1$

$9 + 1 + 4$

$8 - 8 + 1$

4 Sxemləri tamamlayın və yazın.

5 Afaqın 10 qəpik pulu var idi. Atası ona 3 qəpik, anası isə 1 qəpik verdi. Afaqın cəmi neçə qəpik pulu oldu?

- 1 Kitab rəfində 14 kitab var idi. 10 kitab götürdülər. Kitab rəfində neçə kitab qaldı?

- 2 Misalları həll edin.

$3 + 0$

$7 - 5$

$12 + 2$

$10 - 5 - 5$

$5 - 4$

$2 + 4$

$12 - 2$

$7 + 3 + 4$

$5 + 5$

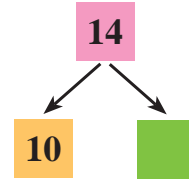
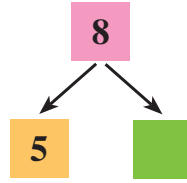
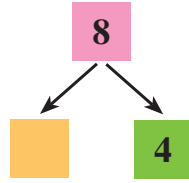
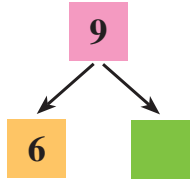
$8 - 7$

$14 - 3$

$6 - 1 + 5$

- 3 Sxemləri tamamlayın və yazın.

- 4 Cəmilənin 13 manat pulu var idi. O, pulunun hamısını xərclədi. Cəmilənin neçə manat pulu qaldı?

- 5 İkinci qutuda neçə nar var?

4

TOPLAMA ƏMƏLİNİN KOMPONENTLƏRİ

- 1 Aşağıdakı misala baxın. Toplama əməlinə iştirak edən ədədlər belə adlanır:

$$\begin{array}{c} \text{Cəm} \\ \underbrace{\hspace{10em}} \\ 4 + 1 = 5 \\ \text{Toplanan} + \text{Toplanan} = \text{Cəm} \end{array}$$

Yadda saxlayın:

İki ədədin cəminə toplama əməli syilir.

- 2 Ədədlərin cəmini tapın.

3 və 2

3 və 3

5 və 1

3 və 5

7 və 2

9 və 1

- 3 Birinci toplanan 8, ikinci toplanan isə 2-dir. Cəmi tapın.

- 4 Ədədlərin cəmini tapın.

$1 + 2$

$6 + 4$

$3 + 7$

$10 + 1$

$4 + 3$

$3 + 3$

$12 + 1$

$1 + 10$

- 5 Azad dirrikdə 10 kök, Səkinə isə 4 kök çıxardı. Onlar cəmi neçə kök çıxardılar?

- 6 Cədvəli çəkin və cəmi tapın.

Toplanan	2	4	1	5	6
Toplanan	1	2	5	3	4
Cəm					

1 Ədədlərin cəmini tapın.

4 və 1

6 və 2

5 və 4

8 və 2

7 və 3

2 Misalları yazın və cəmi tapın. Hər misalda neçə toplanan var?

$6 + 1 + 3$

$3 + 3 + 4$

$9 + 1 + 2$

$2 + 8 + 4$

$8 + 2 + 1$

$5 + 5 + 3$

$4 + 6 + 1$

$3 + 1 + 6$

3 Lalə 10 nərgizgülü və 2 çobanyastığı çiçəyi dərdi. Lalə cəmi neçə çiçək dərdi?

4 Misalları həll edin və ikinci toplananı tapın.

$9 + \dots = 10$

$6 + \dots = 10$

$4 + \dots = 8$

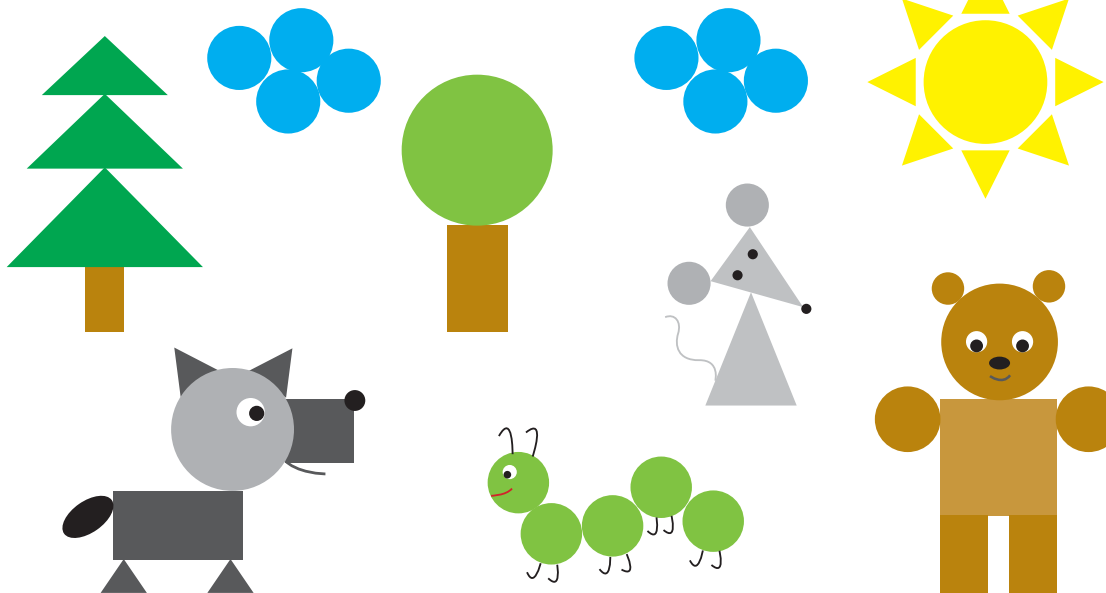
$5 + \dots = 10$

$3 + \dots = 6$

$8 + \dots = 10$

5 Şəkildə tanıdığınız həndəsi fiqurları göstərin.

1

$$5 + 3 = 8$$

$$3 + 5 = 8$$

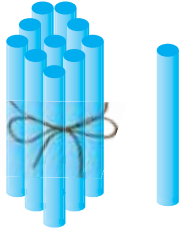

Yadda saxlayın:

Toplananların yerini dəyişdikdə cəm dəyişmir.

2

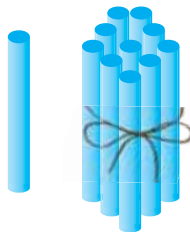
Partanın üstünə bir dəstədə bağlanmış 10 (1 onluq) say çöpü, sonra onun sağ tərəfinə 1 çöp də qoyun. Neçə çöp oldu?

$$10 + 1 = 11$$

Partanın üstünə 1 say çöpü, sonra sağ tərəfinə bir dəstədə 10 (1 onluq) say çöpü qoyun. Cəmi neçə çöp oldu?

$$1 + 10 = 11$$

Cəm nə üçün dəyişmədi?

3

Birinci toplanan 10, ikinci toplanan 3-dür. Cəmi tapın.

1 Misalları yazın və həll edin. Bu cüt misalların hansını asan həll etmək olar?

$$\begin{array}{r} 7 + 2 \\ 2 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 + 3 \\ 3 + 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 + 1 \\ 1 + 11 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 + 4 \\ 4 + 10 \end{array}$$

Yadda saxlayın:

Böyük ədədin üzərinə kiçik ədədi əlavə etmək daha asandır.

2 Avtobusda 11 sərnişin var idi. Dayanacaqda 3 sərnişin də avtobusa mindi. Cəmi neçə sərnişin oldu?

3 Toplananların yerdəyişmə xassəsinə əsasən misalları həll edin.

$$7 + 3$$

$$3 + 7$$

4 Toplananları hesablayın və cəmi tapın.

$$1 + 9$$

$$5 + 4$$

$$0 + 7$$

$$12 + 2$$

$$9 + 1$$

$$4 + 5$$

$$7 + 0$$

$$2 + 12$$

$$6 + 3$$

$$8 + 2$$

$$4 + 3$$

$$10 + 4$$

$$3 + 6$$

$$2 + 8$$

$$3 + 4$$

$$4 + 10$$

5 Afət səbətə əvvəlcə 4 yumurta, sonra isə 6 yumurta qoydu. Afət səbətə cəmi neçə yumurta qoydu?

6 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$1 * 10$$

$$14 * 4$$

$$9 * 9$$

$$12 * 12$$

$$10 * 1$$

$$10 * 14$$

$$8 * 7$$

$$14 * 13$$

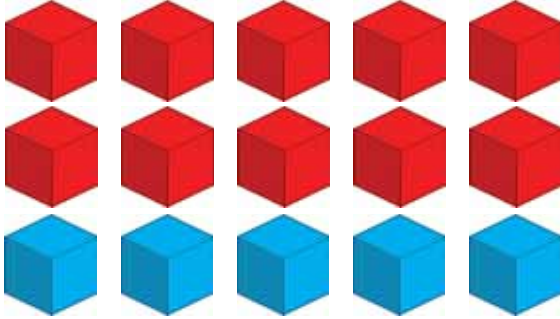

7 **Riyazi oyun: “Fikirləş, tap”.**

Fikrimdə tutduğum ədədin üzərinə 2 gəldikdə 7 ədədi alınır. Fikrimdə hansı ədədi tutmuşdum?

1 Şəkildə 15 ədədi necə alınır?

10

5

15

1 onluq və 5 təklik – bu, 15 ədədidir.

15

on beş

$$10 + 5 = 15$$

2 Neçə sarı, neçə yaşıl yarpaq var? Cəmi neçə yarpaq var?

15 yarpaq necə alındı?

Yazın:

$$14 + 1 = 15$$

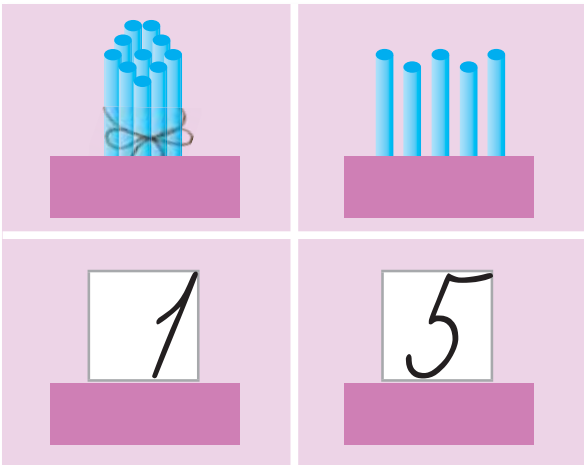
Yadda saxlayın:

14-ün üzərinə 1 əlavə etdikdə 15 alınır.

3 15 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

$$15 = 1 \text{ onluq } 5 \text{ təklik}$$

$$15 = 10 + 5$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
75	75	75	75	75	75	75	75	75	75

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 15-ə qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15					

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

		
$10 + 5 = \dots$	$10 + \dots = 15$	$\dots + 5 = 15$

4 Misalları yazın və həll edin.

10 ədədini 1 ; 2 ; 3 ; 4 vahid artırın.

14 ədədini 1 ; 2 ; 3 ; 4 vahid azaldın.

5 Misalları həll edin.

$10 + 5$

$1 + 9$

$8 + 0$

$10 - 10$

$10 - 9$

$8 - 0$

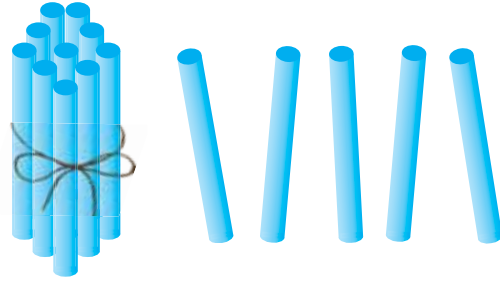
$11 + 2$

$11 + 1$

$14 - 1$

1 15 ədədini daha necə almaq olar?

Yazın:

$$10 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 15$$

2 Əvvəlcə yumurtalardan 10 cücə çıxdı. Sonra isə bir-bir olmaqla daha 5 cücə də yumurtadan çıxdı. Yumurtalardan cəmi neçə cücə çıxdı?

3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

1 ədədindən 15 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.
Verilmiş sırada 15 ədədi neçənci yerdədir?
15 ədədindən əvvəlki ədəd hansıdır?

4 Qarajda 14 minik avtomobili və 1 yük avtomobili var.
Qarajda cəmi neçə avtomobil var?

5 Misalları həll edin. 2-ci toplananı tapın.

$$3 + \dots = 6$$

$$5 + \dots = 5$$

$$8 + \dots = 10$$

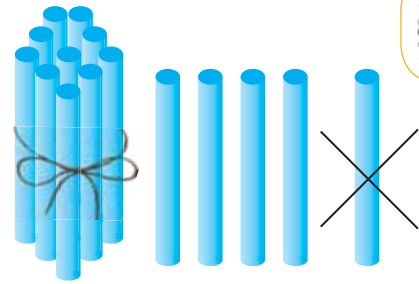
$$4 + \dots = 10$$

$$11 + \dots = 12$$

$$10 + \dots = 14$$

- 1 15 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?
15 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra onlardan 1 say çöpünü əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı? 14 ədədi necə aldı?

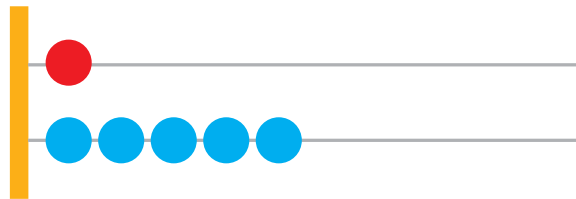
Yazın:

$$15 - 1 = 14$$

- 2 Usta dəmirçixanada 15 çəkiç düzəltdi. 1 çəkiçi alıb apardılar. Dəmirçixanada neçə çəkiç qaldı?

- 3 Şəkildə hansı ədəd göstərilmişdir? Hansı məftildəki kürə onluğu göstərir? Hansı məftildəki kürələr təklidləri göstərir?

- 4 Misalları həll edin.

$$8 + 1 + 1$$

$$8 + 2$$

$$12 + 1 + 1 + 1$$

$$12 + 3$$

$$10 + 1 + 1$$

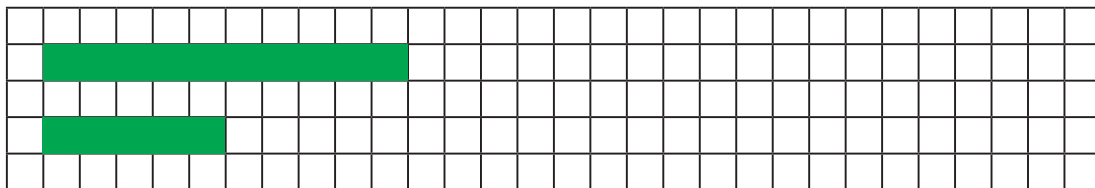
$$10 + 2$$

$$11 + 1 + 1 + 1 + 1$$

$$11 + 4$$

- 5 Birinci sırada 10 dama uzunluğunda, ikinci sırada isə 5 dama uzunluğunda zolaq çəkin və yaşıl karandaşla rəngləyin.

- 1 Uşaqlar birinci sahədən 15 kq, ikinci sahədən isə bundan 2 kq az kartof yığdılar. Uşaqlar ikinci sahədən neçə kiloqram kartof yığdılar?

- 2 Misalları həll edin.

$4 - 0$

$7 + 0$

$12 - 12$

$3 + 5$

$8 - 8$

$15 - 1$

$9 - 9$

$4 + 5$

$10 + 1$

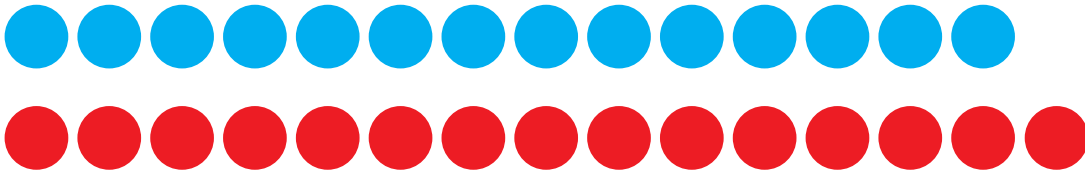
$6 - 4$

$2 + 6$

$14 + 1$

- 3 Şəkildə neçə göy və neçə qırmızı dairə var? Hansı azdır? Necə etmək lazımdır ki, göy dairələrlə qırmızı dairələrin sayı bərabər olsun?

Yazın:

$15 > 14$

$14 < 15$

$15 = 15$

- 4 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$6 * 6$

$9 * 0$

$15 * 14$

$10 * 11$

$5 * 6$

$12 * 13$

$10 * 8$

$14 * 11$

- 5 Bir akvariumda 5 balıq, o birində isə 10 balıq var. İki akvariumda cəmi neçə balıq var?

- 1 Günelin 10 manat və 5 manat pulu var.
Günelin cəmi neçə manat pulu var?

- 2 Yolun bir tərəfində 14 sərvi ağacı, o biri tərəfində isə bundan 1 ədəd çox küknar ağacı əkdilər. Yolun o biri tərəfində neçə küknar ağacı əkdilər?

- 3 Misalları həll edin.

$3 + 6$

$11 - 1$

$5 + 5 + 5$

$15 - 1$

$2 - 2$

$11 - 10$

$10 + 4 + 1$

$14 - 2$

$4 + 10$

$13 - 2$

$12 - 1 - 1$

$13 - 3$

- 4 15 ədədi necə alındı?

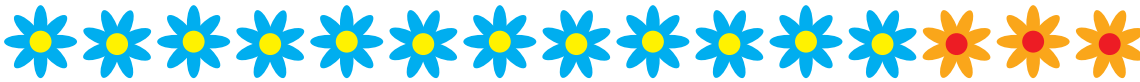
$14 + 1$

$15 - 1$

$13 + 2$

$15 - 2$

$12 + 3$

$15 - 3$

$11 + 4$

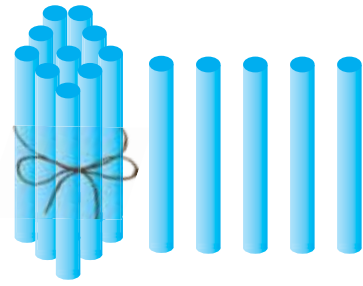
$15 - 4$

$10 + 5$

$15 - 5$

- 1 15 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

Yazın:

$$15 - 15 = 0$$

- 2 Arı pətəyində 15 arı var idi. Arıların hamısı pətəkdən uçdu. Pətəkdə neçə arı qaldı?

- 3 Gülay ağacdən 4 alma, Fərid isə 10 alma dərdi. Onlar ağacdən cəmi neçə alma dərdilər?

- 4 Ulduz işarələrinin yerinə “+ , -” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$6 * 4 = 2$$

$$7 * 5 = 2$$

$$0 * 7 = 7$$

$$5 * 5 = 10$$

$$3 * 3 = 0$$

$$9 * 1 = 10$$

- 5 Misalları həll edin.

$$15 - 1$$

$$10 + 5$$

$$15 - 4$$

$$8 + 2 - 5$$

$$15 - 2$$

$$14 + 1$$

$$11 + 4$$

$$9 - 5 + 1$$

$$15 - 3$$

$$13 + 2$$

$$15 - 5$$

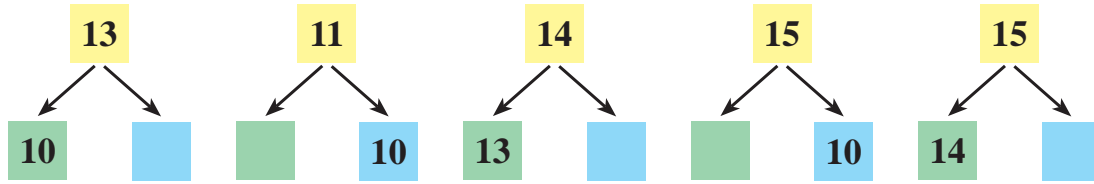
$$6 - 3 - 2$$

- 1 Nailin 5 manat, 5 manat, 5 manat pulu vardı. O, 5 manat verib çəkmə aldı. Nailin neçə manat pulu qaldı?

Vardı	Xərcləndi	Qaldı
		?

- 2 Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

- 3 Misalları həll edin.

$8 - 8$

$15 - 5$

$15 - 10$

$15 - 15$

$5 + 10$

$14 + 1$

$12 + 3$

$1 + 14$

$7 + 3 + 5$

$4 - 4 + 0$

$14 - 4 - 6$

$2 + 3 - 5$

- 4 Misalları həll edin və ikinci toplananı tapın.

$1 + \dots = 5$

$5 + \dots = 10$

$4 + \dots = 7$

$2 + \dots = 5$

$6 + \dots = 8$

$4 + \dots = 8$

$1 + \dots = 10$

$7 + \dots = 10$

- 5 Şahinin 10 qəpiyi, bir də 5 qəpiyi var idi. O, 15 qəpik verib xətkəş aldı. Şahinin neçə qəpik pulu qaldı?

- 1 Ədədləri 1-dən 15-ə qədər, iki-iki artırmaqla və 15-dən 1-ə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.
Ədədləri 2-dən 14-ə qədər, iki-iki artırmaqla və 14-dən 2-yə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

- 2 Cədvəldə verilənlərə əsasən misal yazın və həll edin.

Vardı	Hazırlandı	Oldu
10 hədiyyə qutusu		?

- 3 Ulduz işarələrinin yerinə “> , < , =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$4 * 7$

$3 * 3$

$15 * 12$

$9 * 5$

$12 * 10$

$14 * 14$

- 4 Kərim 9-cu mərtəbədə yaşayır. Sadiq isə ondan 2 mərtəbə aşağıda yaşayır. Sadiq neçənci mərtəbədə yaşayır?

- 5 Misalları həll edin.

$15 - 10$

$1 + 10$

$14 - 4$

$12 + 1$

$12 - 10$

$1 + 13$

$13 + 2$

$10 + 5$

$10 - 8$

$9 - 8$

$12 - 12$

$14 + 1$

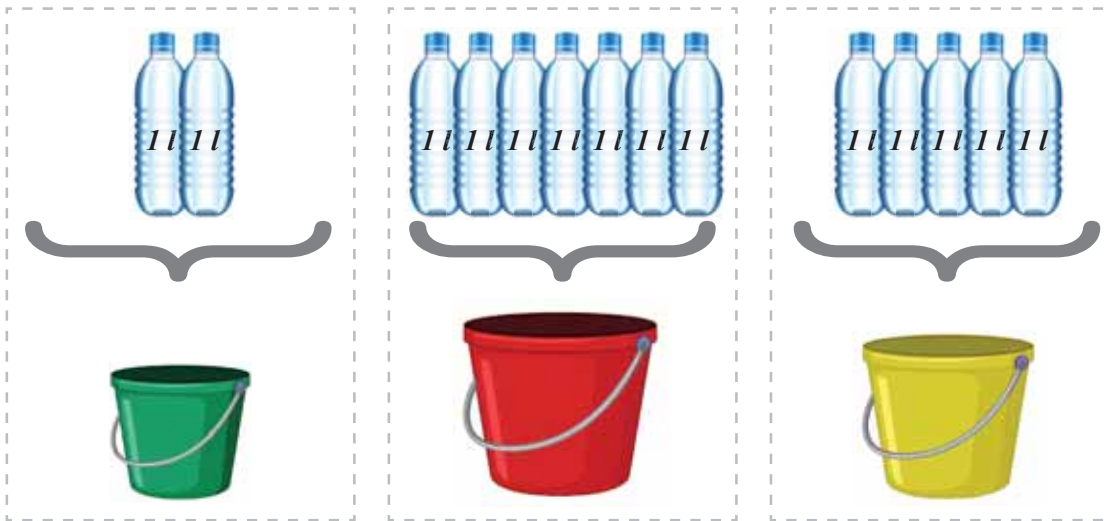
- 1 Qabların maye tutumunu litrlə ölçürlər. Litr qısa olaraq "l" kimi yazılır.
Məsələn: 1 l, 2 l və s.

Yadda saxlayın:

Litr – tutum vahididir.

- 2 Hər vedrə neçə litr su tutur?

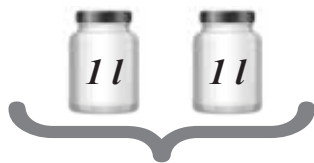
- 3 Bankaya hər dəfə 1 l olmaqla, 2 dəfə su tökdülər. Bankada neçə litr su oldu?

- 1 Çaydana, hər dəfə 1 l olmaqla, 3 dəfə su tökdülər. Çaydanda neçə litr su oldu?

- 2 Qazanda neçə litr süd var? Bidonda neçə litr süd var?

$$1 l + 1 l = \dots l$$

$$4 l + 1 l = \dots l$$

- 3 2 l su tutan qabı 2 dəfə doldurub vedrəyə boşaltdılar. Vedrədə neçə litr su oldu?

- 4 Misalları həll edin.

$$13 l + 1 l$$

$$12 l + 2 l$$

$$10 l + 3 l$$

$$8 l + 2 l$$

$$12 l - 10 l$$

$$14 l - 4 l$$

$$13 l - 2 l$$

$$10 l - 5 l$$

1 Qazanda 8 l süd var idi. 2 l süd götürdülər. Qazanda neçə litr süd qaldı?

2 Samovar 10 l su tutur. Samovara 4 l su tökdülər. Daha neçə litr su tökmək lazımdır ki, samovar dolsun?

3 Misalları həll edin.

$$4 + 0 + 6$$

$$8 - 4 + 6$$

$$13 - 3 + 1$$

$$8 + 2 - 2$$

$$8 + 2 + 5$$

$$2 + 5 + 3$$

$$14 - 4 - 8$$

$$13 - 3 - 9$$

$$9 + 1 + 4$$

4 Ədədləri müqayisə edin.

$$14 * 14$$

$$13 * 10$$

$$10 * 13$$

$$11 * 11$$

$$12 * 9$$

$$5 * 0$$

5 İkinci çəlləkdə neçə litr su var?

1-ci çəllək

2-ci çəllək

10 litr az

1 Şəkildə 16 ədədi necə alınır?

16

on altı

10

6

16

$$10 + 6 = 16$$

1 onluq və 6 təklik – bu, 16 ədədidir.

2 Neçə yaşıl, neçə sarı üçbucaq var? Cəmi neçə üçbucaq var?

16 üçbucaq necə alındı?

Yazın:

$$15 + 1 = 16$$

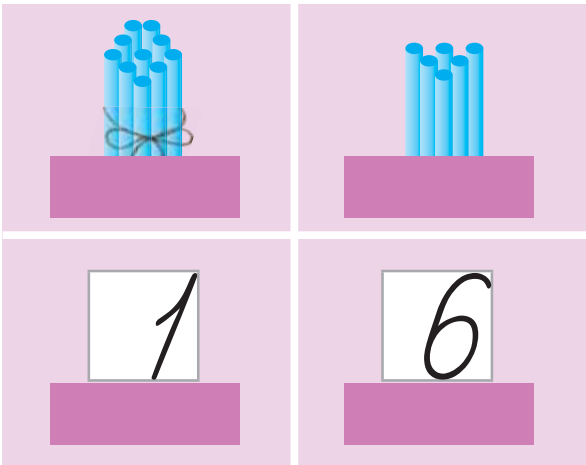
Yadda saxlayın:

15-in üzərinə 1 əlavə etdikdə 16 alınır.

3 16 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

$$16 = 1 \text{ onluq } 6 \text{ təklik}$$

$$16 = 10 + 6$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76
76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76

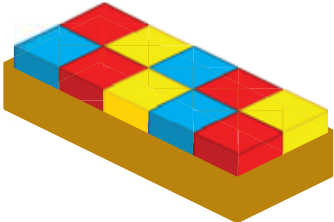
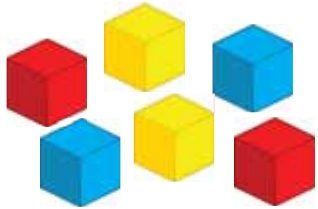
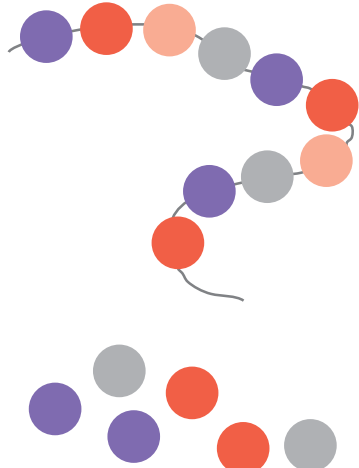

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 16-ya qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16				

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

 		
$10 + 6 = \dots$	$10 + \dots = 16$	$\dots + 6 = 16$

4 Misalları həll edin.

$10 + 6$

$14 - 4$

$12 + 2$

$7 - 7$

$13 + 1$

$10 - 6$

$11 - 1$

$12 - 2$

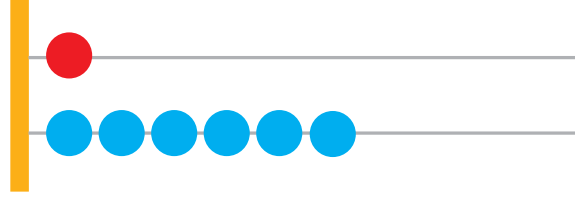
$13 + 2$

5 Təmir sexində 15 traktor və 1 kombayn təmir olundu. Təmir sexində cəmi neçə maşın təmir olundu?

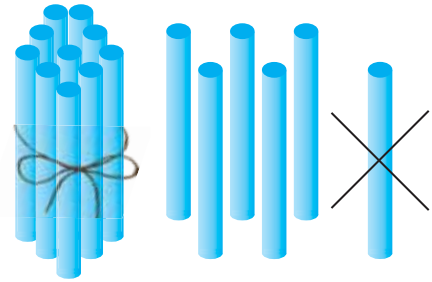
- 1 Çötkədə hansı ədəd göstərib? Onluq və təklilər hansı məftillərdə göstərib? 11, 10, 15, 12, 14 ədədlərini çötkədə göstərin.

- 2 Bağçanı sulamaq üçün bağban 16 l su hazırladı. Bağban bu suyun 10 l-ni işlətdi. Neçə litr su qaldı?

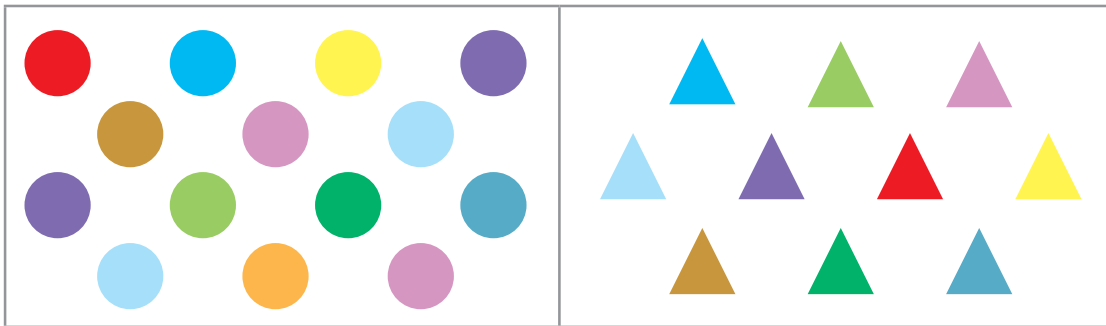
- 3 16 ədədində neçə onluq, neçə təklik var? 16 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra 1 ədəd say çöpünü əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpu qaldı? 15 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$16 - 1 = 15$$

- 4 Aytən rəngli kağızdan 14 dairə və bundan 4 ədəd az üçbucaq kəsdi. Aytən neçə üçbucaq kəsdi?

- 5 Misalları həll edin.

$$3 + 7$$

$$6 - 6$$

$$0 + 4$$

$$14 + 1 - 5$$

$$15 - 5 - 2$$

$$15 - 10 + 1$$

$$12 + 0 + 1$$

$$14 - 4 - 8$$

$$10 + 5 - 2$$

1

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

1 ədədindən 16 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.

Verilmiş sırada 16 ədədi neçənci yerdədir?

16 ədədindən əvvəlki ədəd hansıdır?

2

Cədvəldə verilənlərə əsasən misal yazın və həll edin.

Vardı	Gətirdilər	Oldu
10 stul		?

3

Nöqtələrin yerinə uyğun ədədləri yazın.

13 = 1 onluq 3 təklik

10 = ... onluq ... təklik

11 = ... onluq ... təklik

14 = ... onluq ... təklik

12 = ... onluq ... təklik

15 = ... onluq ... təklik

4

Uşaqlar bağcaya 16 qırmızı lalə, bundan 1 ədəd az sarı lalə əkdilər.

Uşaqlar bağcaya neçə sarı lalə əkdilər?

- 1) Samirənin 10 karandaşı var. Bacısı ona 6 karandaş da verdi. Samirənin neçə karandaşı oldu?

- 2) Nöqtələrin yerinə uyğun gələn ədədləri yazın.

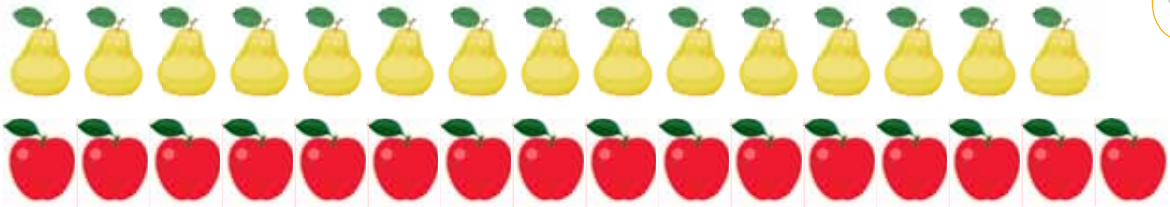
$$4 - \dots = 0$$
$$7 - \dots = 0$$

$$9 - \dots = 0$$
$$8 - \dots = 0$$

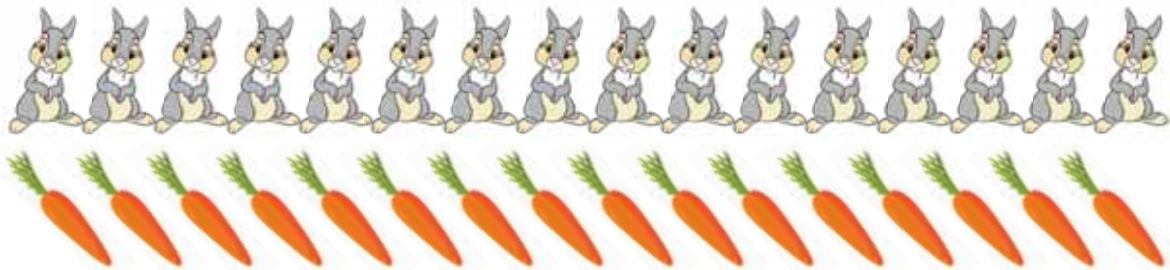
$$14 - \dots = 0$$
$$15 - \dots = 0$$

- 3) 1) Neçə armud, neçə alma var? Hansı çoxdur?

- 2) Neçə dovşan, neçə kök var? Onların saylarını müqayisə edin.

Yazın:

$$16 > 15$$

$$15 < 16$$

$$16 = 16$$

- 4) Misalları həll edin.

$$10 - 1$$
$$10 + 1$$
$$12 - 1$$

$$14 - 2 - 2$$
$$15 - 1 - 1$$
$$16 - 3 - 3$$

$$13 - 3 - 10$$
$$4 - 4 + 5$$
$$2 + 2 + 10$$

- 5) Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$8 * 4$$
$$10 * 12$$

$$6 * 0$$
$$15 * 13$$

$$7 * 8$$
$$16 * 16$$

$$16 * 15$$
$$11 * 14$$

1 Sınıfdə 10 oğlan və 6 qız var. Cəmi neçə şagird var?

2 16 ədədi necə alındı?

$15 + 1$

$16 - 1$

$14 + 2$

$16 - 2$

$13 + 3$

$16 - 3$

$12 + 4$

$16 - 4$

$11 + 5$

$16 - 5$

$10 + 6$

$16 - 6$

3 Misalları həll edin.

$10 - 2$

$0 + 6 + 1$

$10 + 4 + 1$

$8 - 8$

$7 - 7 + 5$

$15 - 5 - 10$

$15 - 1$

$9 + 1 - 3$

$8 + 2 - 7$

$14 - 4$

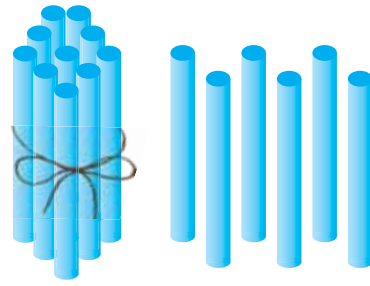
$11 - 1 - 9$

$7 + 3 + 3$

4 Sınıfdə 16 şagird var. Onlardan 10 nəfəri oğlandır. Sınıfdə neçə qız var?

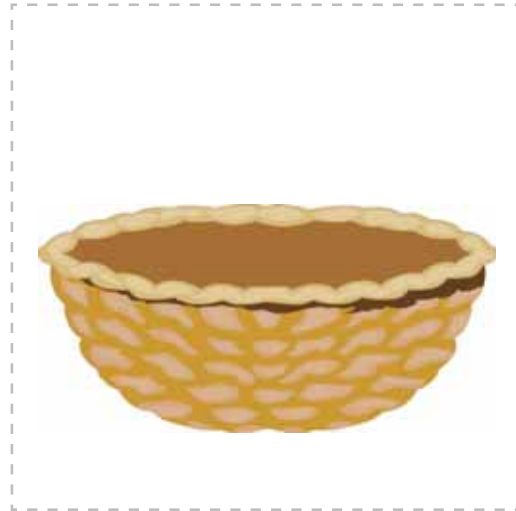
- 1 16 ədəd say çöpünü sayıb partanın üstünə qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

Yazın:

$$16 - 16 = 0$$

- 2 Səbətdə 16 alma var idi. Almaların hamısını götürdülər. Səbətdə neçə alma qaldı?

- 3 Nümunəyə əsasən misalları yazın.

Nümunə: Birinci toplanan 5, ikinci toplanan isə 3-dür, cəm: $5 + 3 = 8$

Birinci toplanan 10, ikinci toplanan isə 6-dır. Cəmi tapın.

Birinci toplanan 12, ikinci toplanan isə 2-dir. Cəmi tapın.

Birinci toplanan 15, ikinci toplanan isə 1-dir. Cəmi tapın.

- 4 Misalları həll edin.

$$9 - 7$$

$$11 + 2$$

$$16 - 2 - 1$$

$$0 + 4 + 6$$

$$10 - 3$$

$$14 + 2$$

$$11 + 3 + 2$$

$$10 - 0 + 5$$

$$15 - 5$$

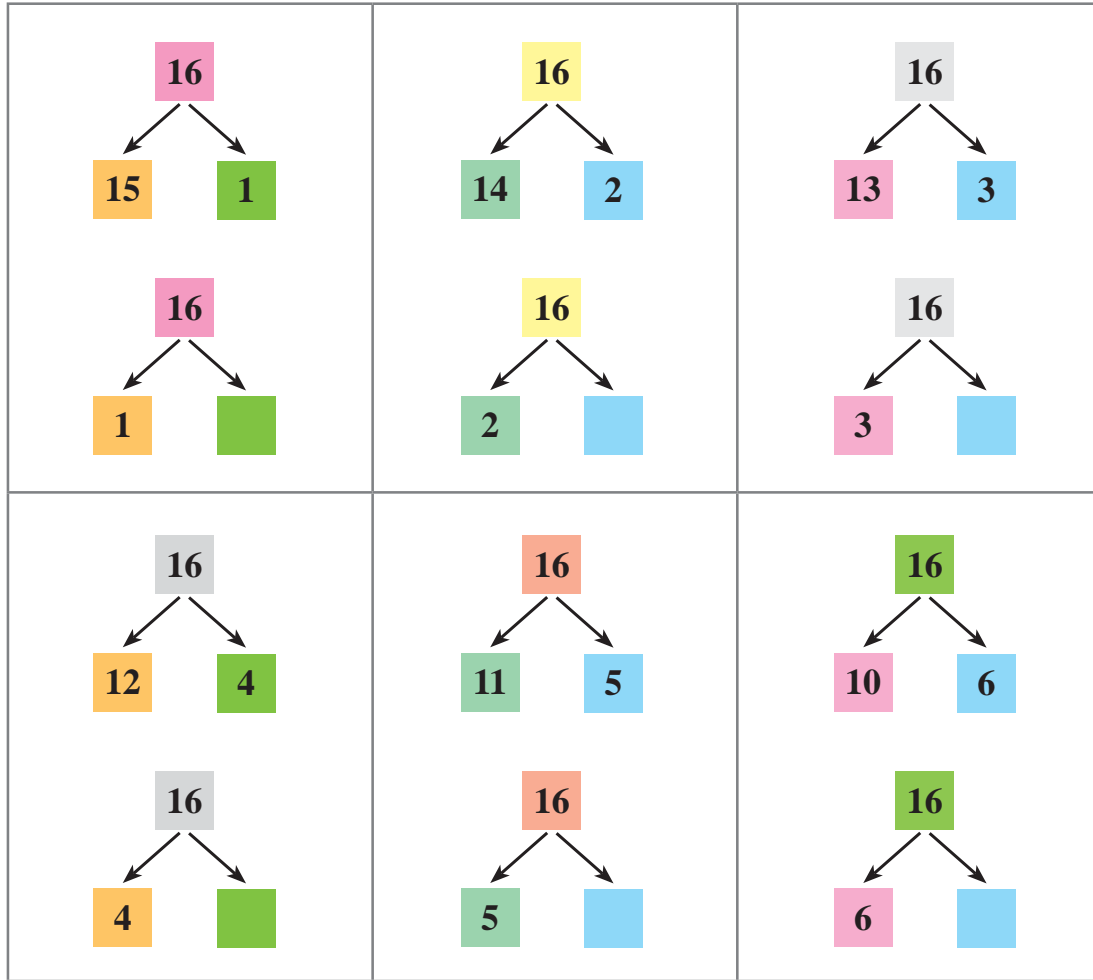
$$15 + 1$$

$$10 + 3 - 1$$

$$16 - 6 - 7$$

1 Sxemlərə baxın. 16 ədədi hansı iki ədədin cəmindən alınır?

Deyin: **16 ədədi 15 və 1 ədədlərinin cəmindən alınır.**
16 ədədi 1 və 15 ədədlərinin cəmindən alınır.
 16 ədədi ...

2 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$5 * 0$$

$$9 * 9$$

$$8 * 7$$

$$6 * 9$$

$$10 * 14$$

$$15 * 13$$

$$16 * 15$$

$$2 * 2$$

3 Ədədləri 2-dən 16-a qədər, iki-iki artırmaqla və 16-dan 2-yə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

1 Hər bir şəkildəki pul miqdarını hesablayın və yazın.

$10 + 5 + 1 = 16$?	?	?

2 Nümunəyə əsasən ədədləri yazın.

1 onluq 3 təklik = 13

1 onluq 2 təklik;
1 onluq 4 təklik;
1 onluq;
1 onluq 1 təklik;

1 onluq 6 təklik;
9 təklik;
1 onluq 5 təklik;
7 təklik;

3 Cədvəli çəkin və cəmi tapın.

Toplanan	7	4	5	8	10	11
Toplanan	3	2	5	1	4	1
Cəm						

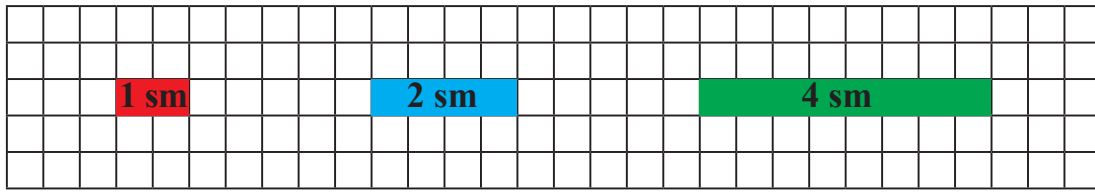
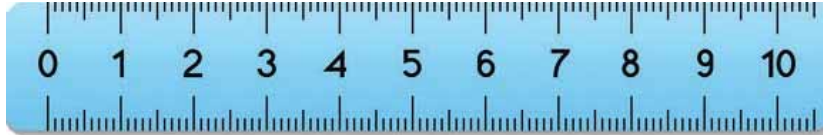
4 Misalları həll edin.

$3 - 3$	$15 + 1$	$16 - 1$	$14 + 1 + 1$
$13 + 3$	$12 - 0$	$14 - 3$	$16 - 1 - 1$
$14 + 2$	$15 - 15$	$15 - 4$	$10 + 0 + 6$

- 1 Santimetr uzunluq vahididir və qısa olaraq “sm” kimi yazılır. Xətkeşdən istifadə etməklə əşyaların uzunluğunu santimetrlə ölçmək olar.

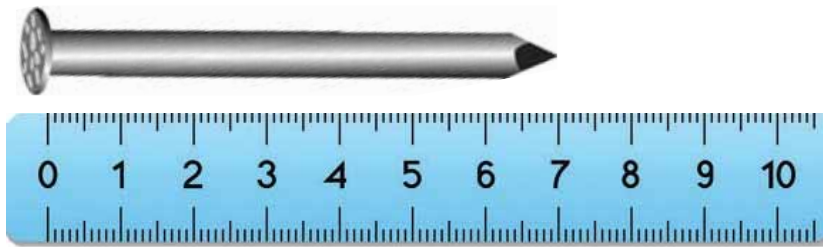
Məsələn: 1 sm, 2 sm və s.

Yadda saxlayın:

Santimetr – uzunluq vahididir.

- 2 Xətkeşin köməyi ilə mismarın uzunluğunu ölçün.
1) Mismarın bir ucunu xətkəşin üzərindəki 0 (sıfır) rəqəminin üzərinə qoyun.
2) Mismarın o biri ucunun bərabərində olan ədədi tapın. Bu ədəd mismarın uzunluğunu ifadə edir.

Deyin:

Mismarın uzunluğu 7 sm-dır.

- 3 Misalları həll edin və ikinci toplananı tapın.

$$6 + \dots = 9$$

$$3 + \dots = 7$$

$$5 + \dots = 9$$

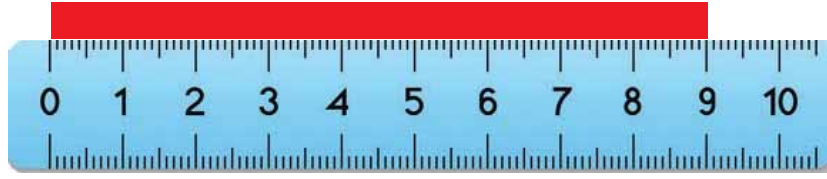
$$8 + \dots = 9$$

$$4 + \dots = 7$$

$$4 + \dots = 8$$

1 Verilmiş parçanın uzunluğu neçə santimetrdir?

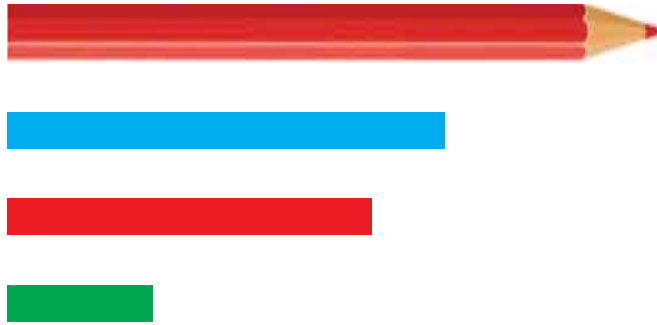

2 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

7 sm * 7 sm 14 sm * 14 sm 10 sm * 9 sm 12 sm * 13 sm
1 sm * 4 sm 7 sm * 6 sm 14 sm * 15 sm 11 sm * 11 sm

3 Şekildəki karandaşın və zolaqların uzunluğunu ölçün.

4 Misalları yazın və həll edin.

10 ; 12 ; 14 ; 15 ədədlərini 1 vahid artırın.

11 ; 13 ; 14 ; 16 ədədlərini 1 vahid azaldın.

5 Misalları həll edin.

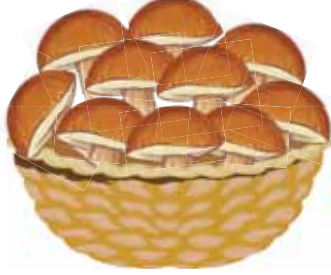
10 + 0 15 - 1 15 - 2 - 2 11 + 1 - 2
9 - 7 12 + 3 10 + 3 + 1 14 + 1 + 1
4 + 6 16 - 2 9 - 4 + 5 16 - 1 - 5

6 Qatarda 10 vaqon var idi. 4 vaqon da qoşdular.
Qatarda neçə vaqon oldu?

1 Şəkildə 17 ədədi necə alınır?

17

on yeddi

10

7

17

$$10 + 7 = 17$$

1 onluq və 7 təklik – bu, 17 ədədidir.

2 Neçə qırmızı, neçə göy kvadrat var? Cəmi neçə kvadrat var?

17 kvadrat necə alındı?

Yazın:

$$16 + 1 = 17$$

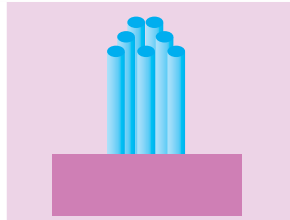
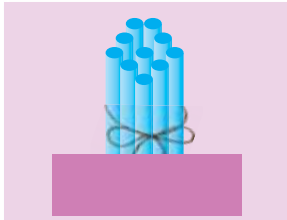
Yadda saxlayın:

16-nın üzərinə 1 əlavə etdikdə 17 alınır.

3 17 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

1

7

$$17 = 1 \text{ onluq } 7 \text{ təklik}$$

$$17 = 10 + 7$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17

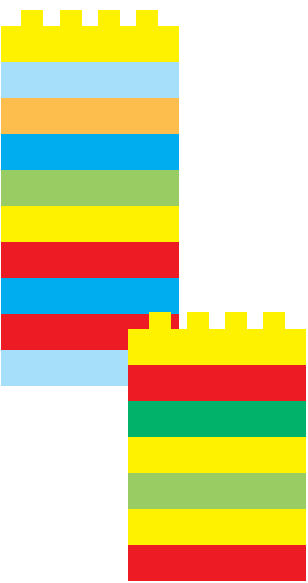

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 17-ə qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17			

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

		
$10 + 7 = \dots$	$10 + \dots = 17$	$\dots + 7 = 17$

4 Misalları həll edin.

$10 + 6$

$14 - 4$

$4 + 0 + 2$

$12 + 1 + 3$

$10 + 7$

$14 - 10$

$7 - 0 - 5$

$16 - 1 - 1$

$8 + 2$

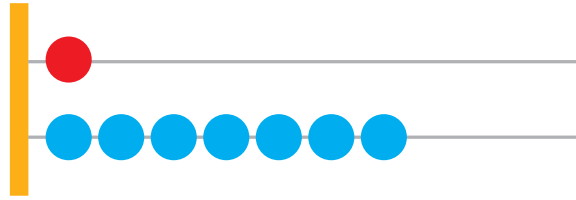
$9 - 4$

$8 - 8 + 4$

$14 - 4 - 5$

- 1 Çötkədə hansı ədəd göstərib? 14, 11, 13, 16 ədədlərini çötkədə göstərin. Hər ədəddə neçə onluq, neçə təklik var?

- 2 Misalları həll edin.

$10 + 1$

$8 - 2$

$7 + 3 + 6$

$16 + 1$

$9 - 4$

$12 - 2 - 8$

$14 + 1$

$15 - 10$

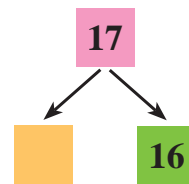
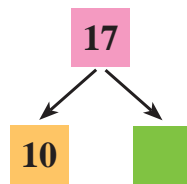
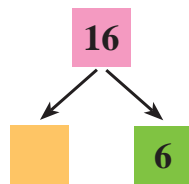
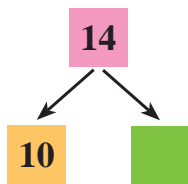
$9 + 1 - 3$

- 3 Ana 16 şəkərbura naxışladı. Sonra daha 1 şəkərbura da naxışladı. Ana cəmi neçə şəkərbura naxışladı?

- 4 Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

- 5 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

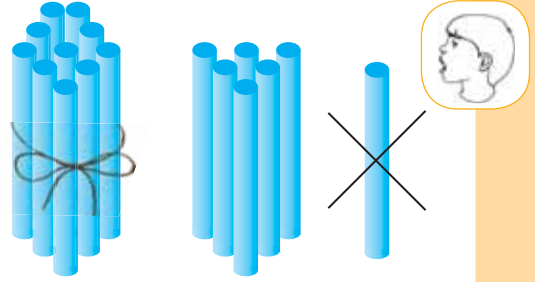
1 ədədindən 17 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.

Verilmiş sırada 17 ədədi neçənci yerdədir?

17 ədədindən əvvəlki ədəd hansıdır?

- 1 17 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?
Partanın üstünə 17 ədəd say çöpü qoyun.
Sonra 1 say çöpünü əlinizə götürün.
Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?
16 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$17 - 1 = 16$$

- 2 Evin damında 17 göyərçin var idi. 1 göyərçin uçub getdi.
Evin damında neçə göyərçin qaldı?

- 3 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$3 l * 3 l$$

$$7 l * 6 l$$

$$10 l * 14 l$$

$$9 l * 4 l$$

$$9 l * 11 l$$

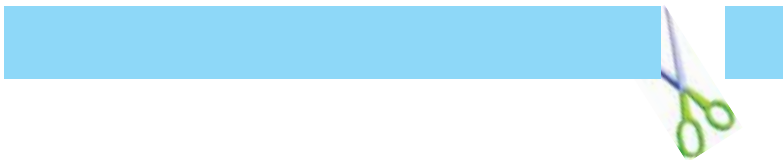
$$5 l * 5 l$$

$$15 l * 14 l$$

$$12 l * 10 l$$

- 4 Kağız zolağının uzunluğu 17 santimetrdir. Reyhan zolaqdan 1 sm kəsdi.
Neçə santimetr kağız zolağı qaldı?

- 5 Misalları həll edin.

$$2 + 10$$

$$10 + 7$$

$$15 + 1$$

$$11 - 1$$

$$14 - 1$$

$$17 - 1$$

$$1 + 10 + 2$$

$$15 - 4 - 1$$

$$13 - 13 + 8$$

- 6 Ədədləri 1-dən 17-yə qədər, iki-iki artırmaqla və 17-dən 1-ə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

- 1 Verilmiş ədədləri cədvəldə müvafiq sırada yazın: 8, 4, 11, 14, 9, 5, 16, 12, 17, 6, 13.

<i>Birrəqəmli ədədlər</i>						
<i>İkirəqəmli ədədlər</i>						

- 2 Ana don,   isə köynək aldı.

Ana neçə manat pul xərclədi?

- 3 Birinci toplananı tapın və misalları həll edin.

$$\dots + 1 = 11$$

$$\dots + 6 = 7$$

$$\dots + 9 = 10$$

$$\dots + 12 = 14$$

$$\dots + 10 = 17$$

$$\dots + 15 = 16$$

- 4 Misalları həll edin.

$$10 + 5$$

$$6 + 10$$

$$3 + 7$$

$$12 - 2$$

$$12 - 10$$

$$9 - 6$$

$$11 + 1 + 3$$

$$11 - 1 - 3$$

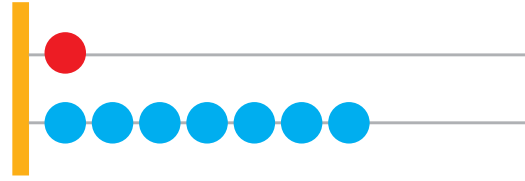
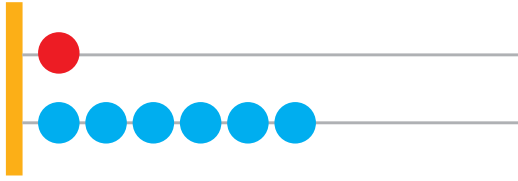
$$15 - 5 + 7$$

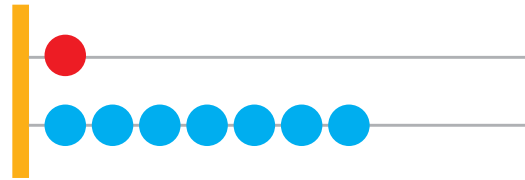
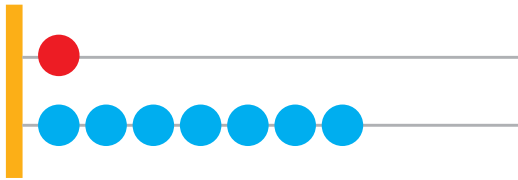
- 5 Nənə 17 şorqoğalı bişirib süfrəyə qoydu. Aysel 2 şorqoğalı yedi. Neçə şorqoğalı qaldı?

1) 1) Çötkələrdə hansı ədədlər göstərilib? Hansı çoxdur?

2) 2) Çötkələrdə hansı ədədlər göstərilib? Ədədləri müqayisə edin.

Yazın:

$17 > 16$

$16 < 17$

$17 = 17$

2) Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$16 * 10$

$14 * 16$

$12 * 11$

$17 * 16$

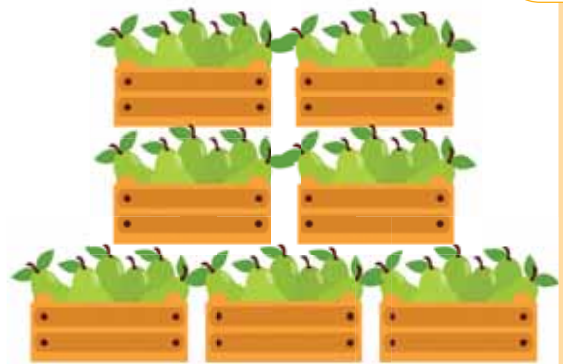
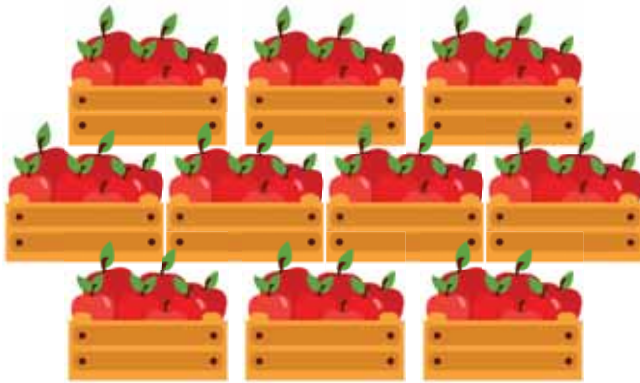
$7 * 9$

$10 * 5$

$17 * 17$

$15 * 11$

3) Bağdan 10 yeşik alma, 7 yeşik isə armud yığdılar. Cəmi neçə yeşik meyvə yığdılar?

4) Misalları həll edin.

$10 - 10$

$9 + 1 + 7$

$11 - 1 - 7$

$8 + 0$

$2 + 8 + 4$

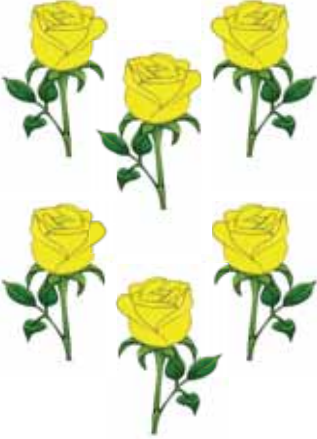
$14 - 10 - 9$

$7 - 0$

$16 - 6 - 1$

$10 + 6 + 1$

1 Cədvəldə verilənlərə əsasən misal yazın və həll edin.

<i>Qırmızı güllər</i>	<i>Sarı güllər</i>	<i>Güllərin cəmi</i>
11 ədəd		?

2 Üzüm bağından 17 səbət ağ və qara üzüm yığdılar. Yığılan üzümün 15 səbəti ağ üzümdür. Neçə səbət qara üzüm yığdılar?

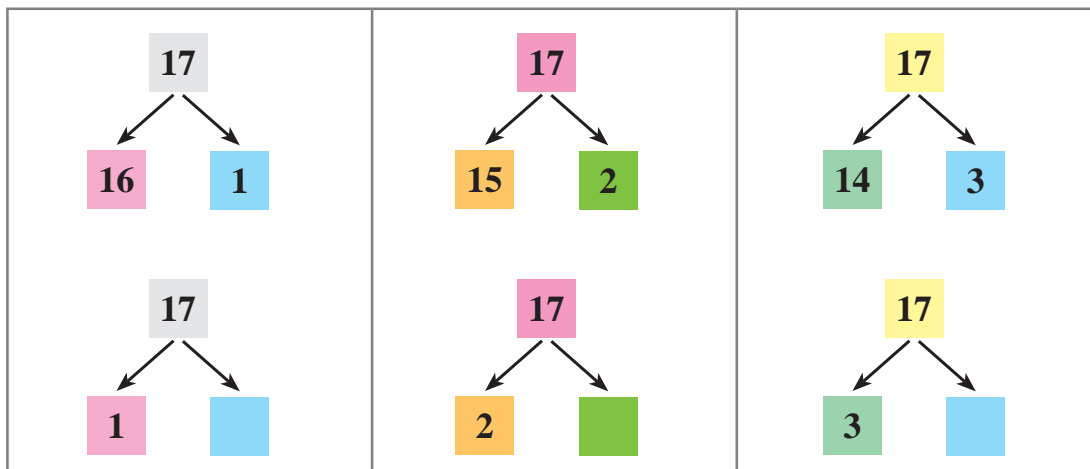
3 Cədvəl çəkin və ədədlərin cəmini tapın.

<i>Toplanan</i>	10	8	7	16	5	14	3	12
<i>Toplanan</i>	4	1	3	1	10	2	6	3
<i>Cəm</i>								

- 1 Binə hava limanında 11 böyük və 6 kiçik təyyarə var.
Binə hava limanında cəmi neçə təyyarə var?

- 2 17 ədədi hansı iki ədədin cəmindən düzəlir?

- 3 Misalları həll edin.

$$\begin{array}{l} 5 - 5 \\ 7 - 7 \\ 6 - 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 17 - 3 \\ 17 - 6 \\ 17 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 15 + 2 - 7 \\ 17 - 7 - 8 \\ 15 + 1 + 1 \end{array}$$

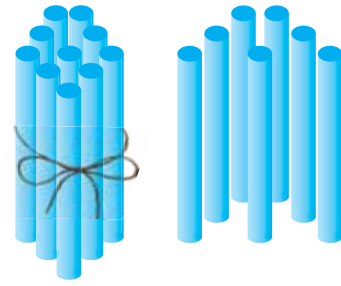

- 4 Hər bir şəkildə pulun miqdarını hesablayın və yazın.

$10 + 5 + 1 + 1 = 17$?	?

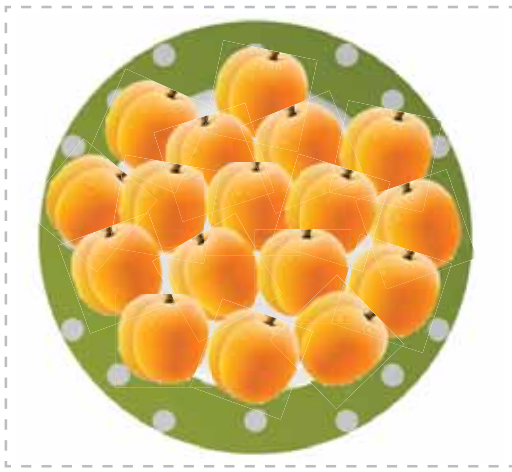
- 1 Partanın üstünə 17 ədəd say çöpü qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

Yazın:

$$17 - 17 = 0$$

- 2 Boşqabda 17 ərik var idi. Əriklərin hamısını yedilər. Boşqabda neçə ərik qaldı?

- 3 Ulduz işarələrinin yerinə “+ , -” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$10 * 7 = 17$$

$$14 * 14 = 0$$

$$15 * 10 = 5$$

$$12 * 3 = 15$$

$$16 * 1 = 15$$

$$5 * 5 = 10$$

$$15 * 15 = 0$$

$$14 * 2 = 12$$

- 4 Yaşarın 8 yaşı var. Neçə ildən sonra Yaşarın 10 yaşı olacaq?

- 5 Misalları həll edin.

$$14 + 3$$

$$17 - 1$$

$$4 + 4 - 6$$

$$11 - 1 - 6$$

$$16 - 2$$

$$12 + 5$$

$$8 - 6 - 2$$

$$17 - 7 - 7$$

$$15 - 5$$

$$10 + 7$$

$$15 + 1 + 1$$

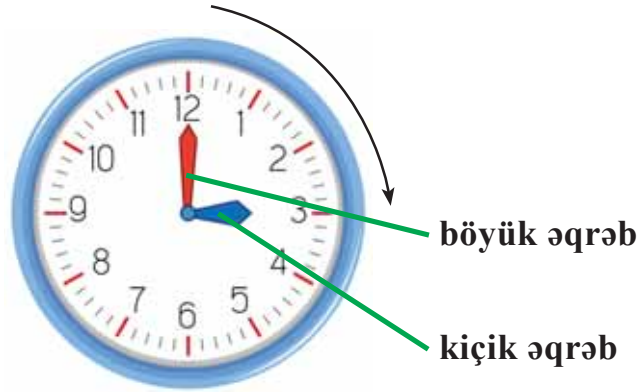
$$15 + 2 - 10$$

- 1 Saat nə üçün lazımdır? Saattan günün vaxtını dəqiq bilmək üçün istifadə olunur. Böyük əqrəb dəqiqəni, kiçik əqrəb isə saati göstərir.

Əgər böyük əqrəb 12 ədədinin üzərində, kiçik əqrəb 3 ədədinin üzərindədirsə, deməli saat 3-dür.

Yadda saxlayın:

Saat – zaman vahididir.

- 2 Nümunəyə uyğun olaraq, saatların hansı zamanı göstərdiyini deyin.

Nümunə: Böyük əqrəb 12 ədədinin, kiçik əqrəb 4 ədədinin üzərindədirsə, saat 4-dür.

Böyük əqrəb 12 ədədinin, kiçik əqrəb 11 ədədinin üzərindədirsə, saat

Böyük əqrəb 12 ədədinin, kiçik əqrəb 12 ədədinin üzərindədirsə, saat

Böyük əqrəb 12 ədədinin, kiçik əqrəb 1 ədədinin üzərindədirsə, saat

1 Hər saatin hansı vaxtı göstərdiyini deyin.

2 İndi saat 8-dir. Hansı saat vaxtı düzgün göstərir?

3 “Gənc təbiətçilər” dərnəyinin üzvləri məktəbyanı səhədə saat 9.00-da işə başladılar və 3 saat işlədilər. Onlar işi saat neçədə qurtardılar? (Saat modelində saymaqla həll edin).

4 Şəkillərə baxın və suallara cavab verin.

– Oğlan saat neçədə yuxudan oyandı?

1 Şəkillərə baxın və suallara cavab verin.

– Oğlan saat neçədə səhər yeməyini yedi?

– Saat neçədə birinci dərs başladı?

– Oğlan saat neçədə nahar etdi?

1 Şəkillərə baxın və suallara cavab verin.

– Oğlan saat neçədə ev tapşırığını hazırladı?

– Oğlan saat neçədə axşam yeməyi yedi?

– Oğlan saat neçədə yatdı?

2 Siz də öz gün rejiminiz haqqında danışın.

1 Şəkildə 18 ədədi necə alınır?

10

8

18

18

on səkkiz

$$10 + 8 = 18$$

1 onluq və 8 təklik – bu, 18 ədədidir.

2 Neçə göy, neçə qırmızı oval var? Cəmi neçə oval var?

18 oval necə alındı?

Yazın:

$$17 + 1 = 18$$

Yadda saxlayın:

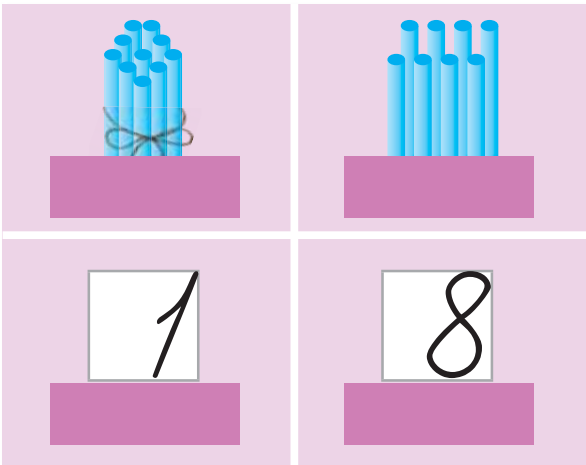
17-nin üzərinə 1 əlavə etdikdə 18 alınır.

3 18 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

$$18 = 1 \text{ onluq } 8 \text{ təklik}$$

$$18 = 10 + 8$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78
78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78

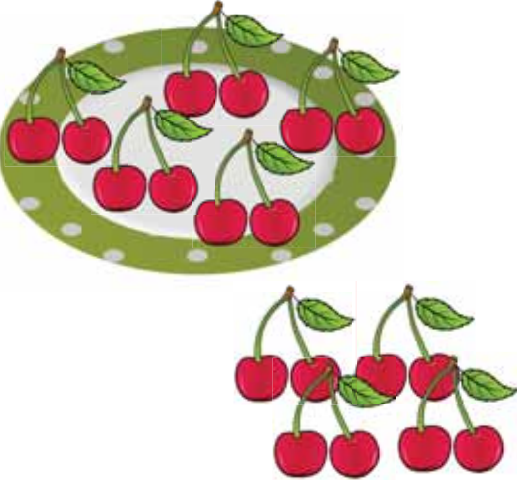

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 18-ə olan qədər ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18		

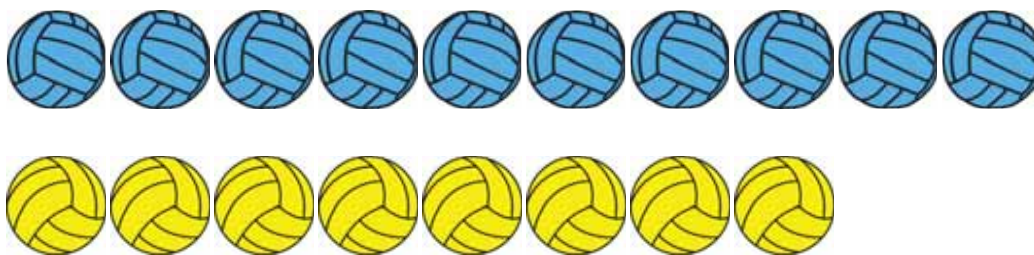

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

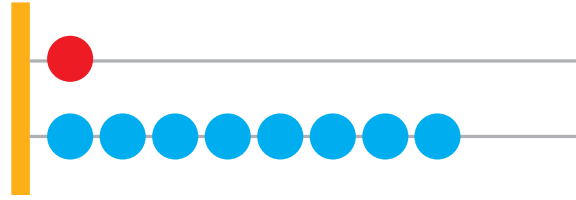
	
$10 + 8 = \dots$	$\dots + 8 = 18$

4 İki sırada cəmi neçə top var?

- 1 Çötkədə hansı ədəd göstərib? 15, 17, 12, 13 ədədlərini çötkədə göstərin. Hər ədəddə neçə onluq, neçə təklik var?

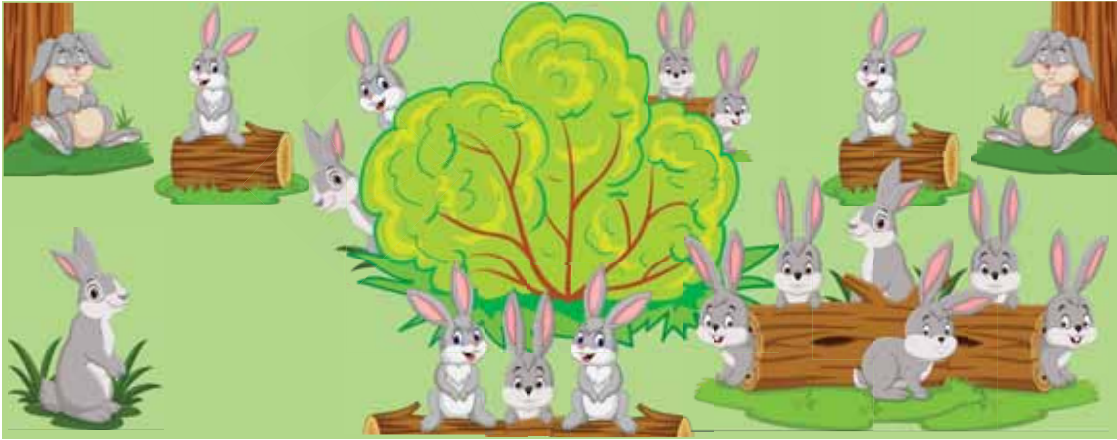

- 2 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

1 ədədindən 18 ədədinə qədər bir-bir artırmaqla sayın.
Verilmiş sıradə 18 ədədi neçənci yerdədir?
18 ədədindən əvvəl gələn ədəd hansıdır?

- 3 Kolluqda 17 dovşan var idi. 1 dovşan da gəldi. Kolluqda neçə dovşan oldu?

- 4 Ulduz işarələrinin yerinə “+ , -” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$6 * 4 = 10$$
$$7 * 3 = 4$$

$$12 * 3 = 15$$
$$9 * 7 = 2$$

$$14 * 3 = 17$$
$$10 * 8 = 18$$

- 5 Misalları həll edin.

$$6 - 6$$
$$3 + 0$$
$$7 - 0$$

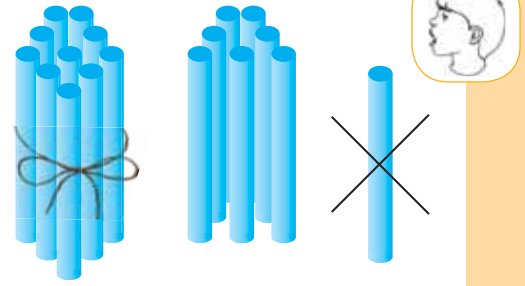
$$10 + 8$$
$$16 - 5$$
$$14 + 1$$

$$17 - 2$$
$$10 + 1$$
$$15 - 10$$

$$12 - 2 - 7$$
$$14 - 10 + 1$$
$$10 + 4 + 2$$

- 1 18 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?
Partanın üstünə 18 ədəd say çöpü qoyun.
Sonra 1 say çöpünü əlinizə götürün.
Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?
17 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$18 - 1 = 17$$

- 2 Göldə 18 ördək üzürdü. 1 ördək sahilə çıxdı. Göldə neçə ördək qaldı?

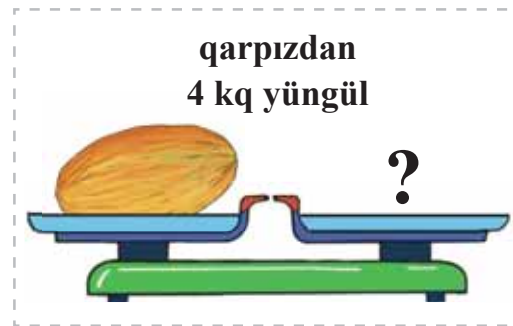
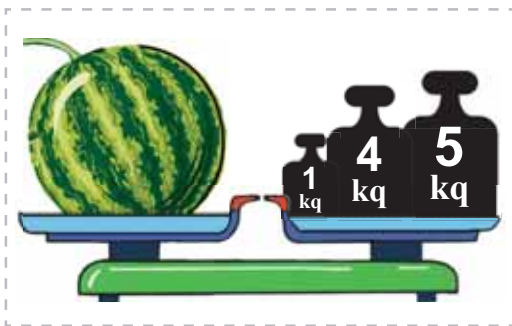
- 3 Misalları yazın və həll edin.

8 ; 10 ; 12 ; 14 ədədlərini 2 vahid artırın.

16 ; 14 ; 12 ; 10 ədədlərini 2 vahid azaldın.

- 4 Qarpızın kütləsi 10 kiloqramdır. Yemiş qarpızdan 4 kq yüngüldür.
Yemişin kütləsi nə qədərdir?

- 5 Misalları həll edin.

$17 + 1$

$12 - 2$

$2 + 8$

$6 - 6 + 10$

$18 - 1$

$16 + 1$

$3 + 7$

$17 - 1 - 6$

$17 - 7$

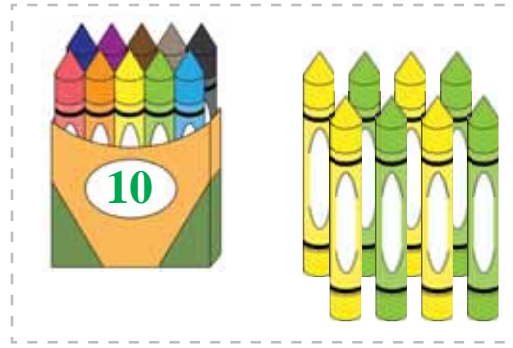
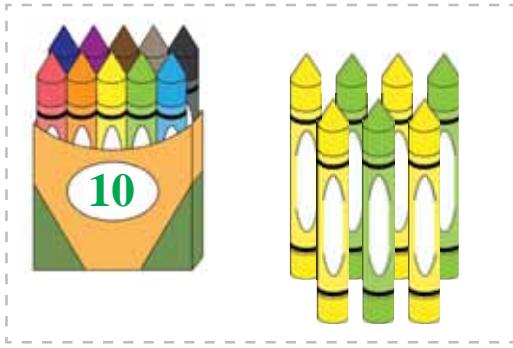
$15 + 2$

$4 - 4$

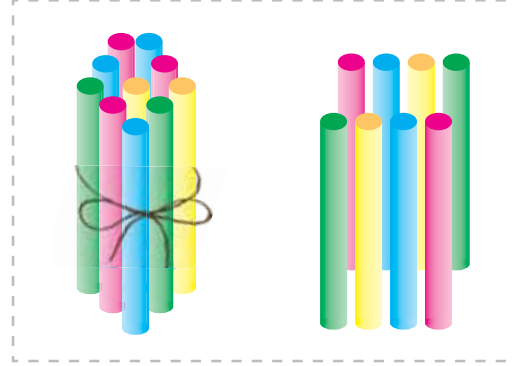
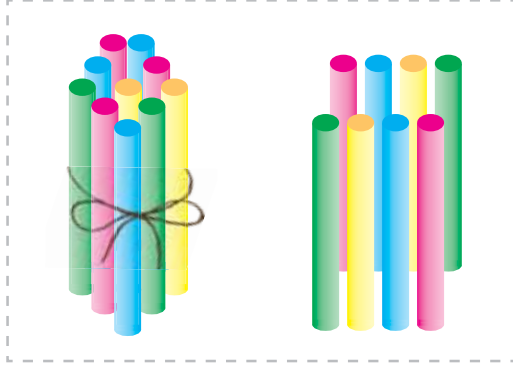
$11 + 4 + 2$

1) Hər şəkildə neçə karandaş var? Hansı çoxdur?

2) Hər şəkildə neçə say çöpü var? Onların sayını müqayisə edin.

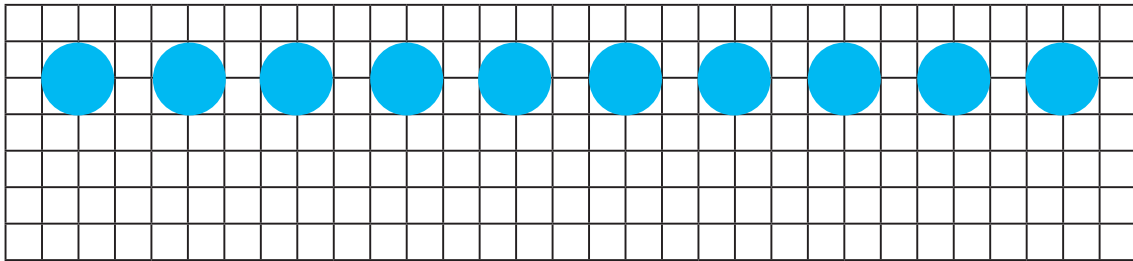
Yazın:

$18 > 17$

$17 < 18$

$18 = 18$

2) Sevda dəftərdə 18 dairə çəkməlidir. O, birinci sətirdə 10 dairə çəkdi. Sevda ikinci sətirdə neçə dairə çəkməlidir?

3) Misalları həll edin.

$10 - 9$

$0 + 7$

$18 - 1$

$3 + 3 + 3$

$8 - 8$

$14 + 2$

$15 + 3$

$17 - 7 - 7$

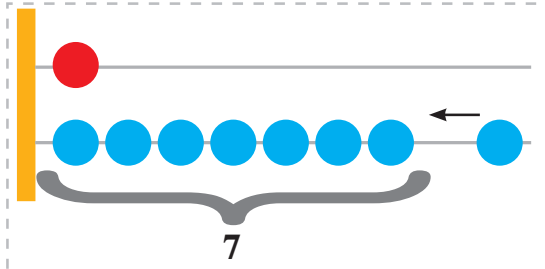
$5 - 0$

$13 + 3$

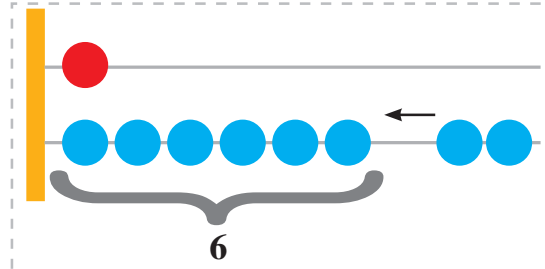
$15 - 10$

$11 + 1 - 10$

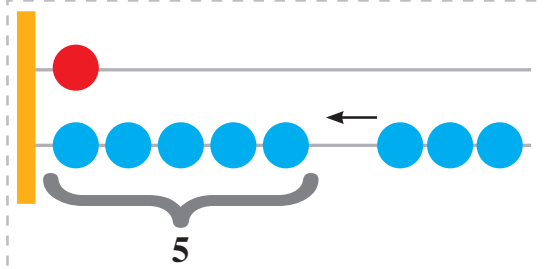
1 18 ədədinin tərkibinə baxın. 18 ədədi hansı iki ədədin cəmindən düzəlir?

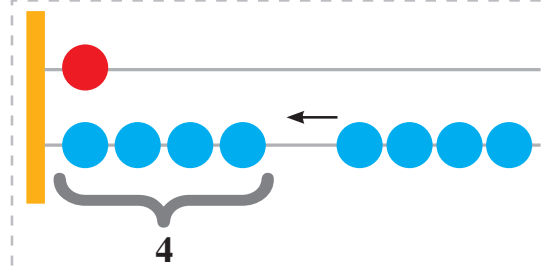
$$17 + 1$$

$$16 + 2$$

$$15 + 3$$

$$14 + 4$$

2 İkinci toplananı tapın.

$$7 + \dots = 10$$

$$1 + \dots = 5$$

$$12 + \dots = 14$$

$$17 + \dots = 18$$

$$10 + \dots = 18$$

$$4 + \dots = 14$$

3 Hər lentin uzunluğu neçə santimetrdır? Hansı uzundur?

4 Avtobusda 18 sərnişin var idi. Dayanacaqda 6 sərnişin düşdü. Avtobusda neçə sərnişin qaldı?

5 Misalları həll edin.

$$4 + 5$$

$$5 + 4$$

$$3 + 7$$

$$11 - 10$$

$$9 - 6$$

$$8 - 8$$

$$14 + 1$$

$$17 + 1$$

$$10 + 8$$

$$10 - 6 - 4$$

$$11 + 1 + 1$$

$$14 + 4 - 8$$

1 Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

2 Cədvəli tamamlayın.

<i>Toplanan</i>	10	7	15	14	17	16
<i>Toplanan</i>	8	3	2	4	1	2
<i>Cəm</i>						

3 18 şagirddən 8-i xor dərnəyinə, qalanları isə rəqs dərnəyinə gedirlər. Neçə şagird rəqs dərnəyinə gedir?

4 Nümunəyə əsasən misalları həll edin.

Nümunə: $14 = 10 + 4$
 $14 = 4 + 10$

$14 = \dots + 13$
 $14 = 13 + \dots$

$16 = 10 + \dots$
 $16 = \dots + 10$

$18 = \dots + 8$
 $18 = 8 + \dots$

5 Turanın 10 qəpiyi var idi. Atası ona 8 qəpik də verdi. Turanın cəmi neçə qəpik pulu oldu?

- 1) Ədədləri 2-dən 18-ə qədər, iki-iki artırmaqla və 18-dən 2-ə qədər, iki-iki azaltmaqla sayın.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

- 2) *Riyazi oyun: "Fikirləş, tap".*

- 1) Mahir fikrində bir ədəd tutdu. Onun fikrində tutduğu ədəddən sonra 9 ədədi gəlir. Mahir fikrində hansı ədədi tutmuşdur?
2) Şəfəq fikrində bir ədəd tutdu. Onun fikrində tutduğu ədəddən əvvəl 4 ədədi gəlir. Şəfəq fikrində hansı ədədi tutmuşdur?

- 3) Leylanın pulu var idi.

O, 4 manata kitab aldı. Leylanın neçə manat pulu qaldı?

- 4) Misalları həll edin.

$$2 + 2 + 2$$

$$10 - 2 - 2$$

$$8 + 1 + 1$$

$$6 + 2 + 2$$

$$16 - 2 - 2$$

$$9 - 1 - 1$$

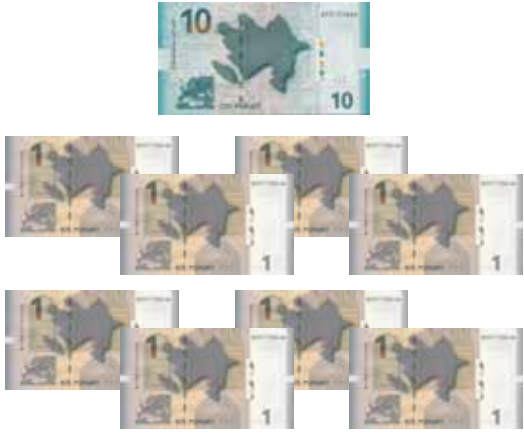

$$7 + 2 + 1$$

$$18 - 2 - 2$$

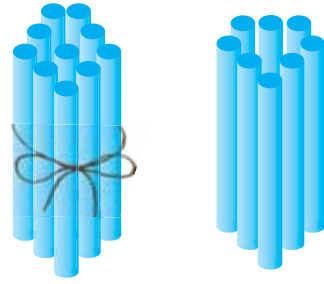
$$14 + 1 - 2$$

- 5) Hər şəkildəki pulların miqdarını hesablayın və yazın.

	
?	?

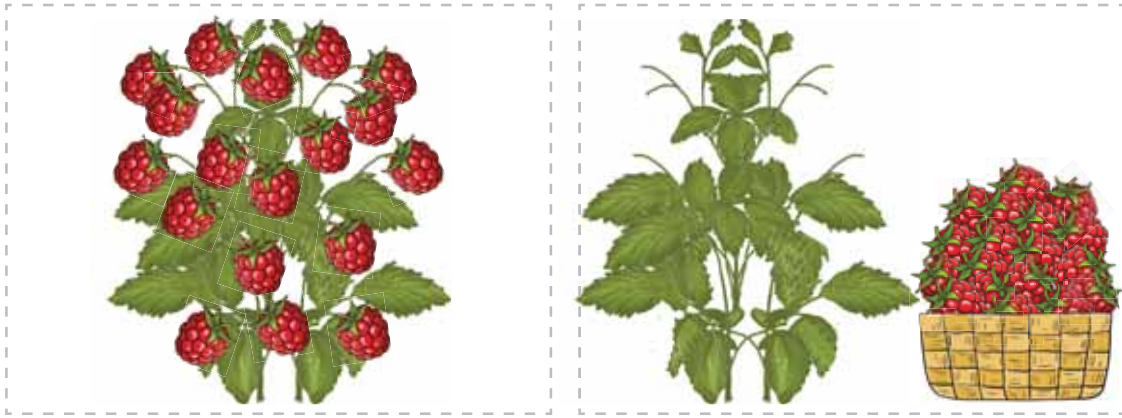
- 1 Partanın üstünə 18 ədəd say çöpü qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

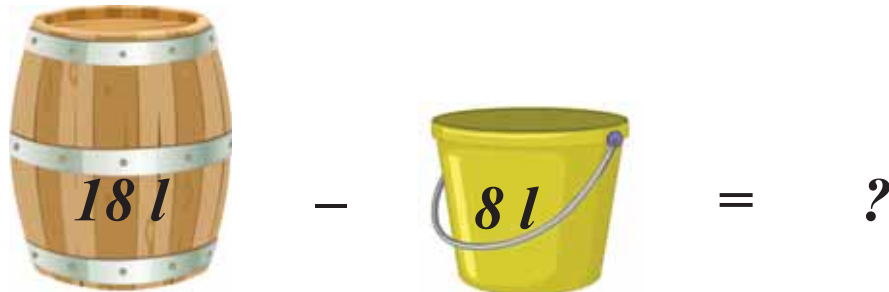
Yazın:

$$18 - 18 = 0$$

- 2 Moruq kolunda 18 moruq var idi. Moruqların hamısını dərib səbətə yığdılar. Moruq kolunda neçə moruq qaldı?

- 3 Çəlləkdə 18 l su var idi. 8 l su götürdülər. Çəlləkdə neçə litr su qaldı?

- 4 Misalları həll edin.

$7 - 7$

$6 + 4$

$2 - 2$

$10 + 5 + 3$

$17 - 7$

$2 + 8$

$12 + 3$

$18 - 1 - 4$

$17 - 10$

$8 + 1$

$18 - 1$

$18 - 8 - 10$

- 1 Çıxma əməlinə iştirak edən ədədlər belə adlanır:

$$\begin{array}{c} \text{Fərq} \\ \text{7} - \text{2} = \text{5} \\ \text{Azalan} - \text{Çıxılan} = \text{Fərq} \end{array}$$

Yadda saxlayın:

İki ədədin fərqi çıxma əməli deyildir.

- 2 Misala baxın və azalanı, çıxılanı, fərqi deyin.

$$18 - 1 = 17$$

- 3 Misalları yazın və fərqi tapın.

$$\begin{array}{l} 18 - 7 \\ 18 - 14 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 11 - 1 \\ 16 - 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 17 - 5 \\ 14 - 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 12 - 12 \\ 18 - 3 \end{array}$$

- 4 Cədvəl çəkin və boş xanaları tamamlayın.

Azalan	9	16	8	11	7	14
Çıxılan	2	10	5	1	7	0
Fərq						

1 Misalları yazın və həll edin. Azalanı, çıxılanı, fərqi göstərin və deyin.

$15 - 5$

$15 - 10$

$16 - 6$

$16 - 10$

2 Çəmənlikdə 6 çayırtkə var idi. Çayırtkələrdən 2-si uçub getdi. Çəmənlikdə neçə çayırtkə qaldı?

3 Misalları nümunəyə uyğun yazın və həll edin.

Nümunə: Azalan 9, çıxılan 4, fərqi: $9 - 4 = 5$

Azalan 8, çıxılan 5, fərqi tapın.

Azalan 14, çıxılan 2, fərqi tapın.

Azalan 16, çıxılan 6, fərqi tapın.

4 Bağda 15 ağac var idi. Bağban 10 ağacın dibini bellədi. Bağban daha neçə ağacın dibini belləməlidir?

5 Misalları həll edin. Azalanı, çıxılanı, fərqi göstərin və deyin.

$8 - 5$

$15 - 0$

$16 - 10$

$13 - 2$

$10 - 7$

$10 - 10$

$18 - 3$

$17 - 6$

$16 - 1$

$14 - 2$

$15 - 5$

$18 - 7$

- 1 Cədvəldə verilənlərə əsasən, misal yazın və həll edin.

Var idi	Götürdülər	Qaldı
18 ədəd bibər		?

- 2 Nərgizin 8 karandaşı var idi. O, 2 karandaşı Sonaya bağışladı. Nərgizin neçə karandaşı qaldı?

- 3 Misalları həll edin. Azalanı, çıxılanı, fərqi göstərin və deyın.

$$\begin{array}{r} 11 - 10 \\ 7 - 6 \end{array}$$

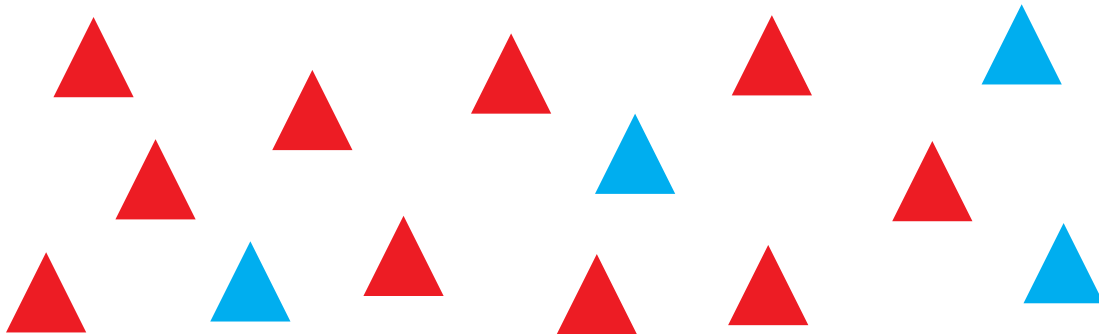
$$\begin{array}{r} 15 - 5 \\ 13 - 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 - 1 \\ 16 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 - 0 \\ 12 - 12 \end{array}$$

- 4 Partanın üstündəki 14 üçbucaqdan 4-ü göy, qalanları isə qırmızı rəngdədir. Partanın üstündə neçə qırmızı üçbucaq var?

- 1 Dirrikdə 10 kök var idi. 2 kökü dovşan çıxardıb yedi. Dirrikdə neçə kök qaldı?

- 2 Toplama əməlini yerinə yetirin. 1-ci toplananı, 2-ci toplananı, cəmi göstərin və deyın.

$$\begin{array}{r} 6 + 4 \\ 12 + 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 + 1 \\ 16 + 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 + 8 \\ 8 + 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 + 3 \\ 12 + 5 \end{array}$$

- 3 Çıxma əməlini yerinə yetirin. Azalanı, çıxılanı, fərqi göstərin və deyın.

$$\begin{array}{r} 6 - 6 \\ 10 - 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 - 9 \\ 8 - 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 - 1 \\ 18 - 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 - 3 \\ 15 - 10 \end{array}$$

- 4 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$\begin{array}{r} 12 * 11 \\ 9 * 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 0 * 1 \\ 6 * 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 * 10 \\ 7 * 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 * 16 \\ 15 * 17 \end{array}$$

- 5 Misalları yazın və həll edin.

Azalan 10, çıxılan 8, fərqi tapın.
Azalan 17, çıxılan 10, fərqi tapın.
Azalan 6, çıxılan 6, fərqi tapın.
Azalan 8, çıxılan 0, fərqi tapın.

1 Şəkildə 19 ədədi necə alınır?

10

9

19

19

on doqquz

$$10 + 9 = 19$$

1 onluq və 9 təklik – bu, 19 ədədidir.

2 Neçə qırmızı, neçə göy karandaş var? Cəmi neçə karandaş var?

19 karandaş necə alındı?

Yazın:

$$18 + 1 = 19$$

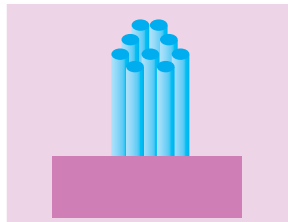
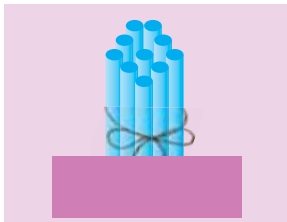
Yadda saxlayın:

18-in üzərinə 1 əlavə etdikdə 19 alınır.

3 19 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

1

9

$$19 = 1 \text{ onluq } 9 \text{ təklik}$$

$$19 = 10 + 9$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 19-a qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

	
$10 + \dots = 19$	$\dots + 9 = 19$

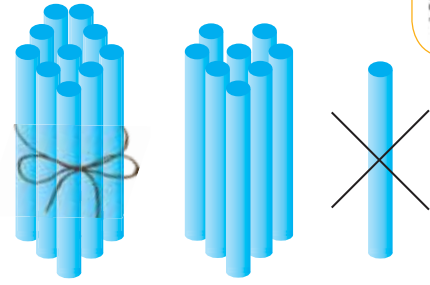

4 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

1 ədədindən 19 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.
Verilmiş sırada 19 ədədi neçənci yerdədir?
19 ədədindən əvvəlki ədəd hansıdır?

- 1 19 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?
Partanın üstünə 19 ədəd say çöpü qoyun.
Sonra 1 say çöpünü əlinizə götürün.
Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?
18 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$19 - 1 = 18$$

- 2 Qarajda 19 kombayn vardı. 1 kombayn tarlaya işə çıxdı.
Qarajda neçə kombayn qaldı?

- 3 Cədvəli çəkin və boş xanaları tamamlayın.

Azalan	10	8	14	12	9	16
Çıxılan	9	5	4	10	9	0
Fərq						

- 4 Misalları həll edin.

$10 + 9$

$17 - 10$

$13 + 2$

$15 - 2 - 2$

$18 + 1$

$14 - 14$

$10 - 7$

$14 + 1 + 3$

$15 + 3$

$12 - 1$

$16 + 1$

$18 - 0 - 10$

- 5 Misalları yazın və həll edin.

10 və 1 ; **13 və 1** ; **11 və 7** ; **12 və 6** ədədlərinin cəmini tapın.

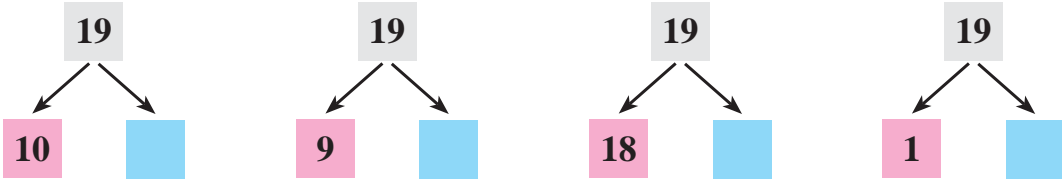
9 ; **10** ; **15** ; **17** ədədlərini 5 vahid azaldın.

- 1 Samir günorta saat 2-də parka getdi. O, parkda 2 saat oynadıqdan sonra evə qayıtdı. Samir evə saat neçədə qayıtdı?

- 2 Sxemləri tamamlayın v misalları yazın.

- 3 Cədvəldə verilənlərə əsasən misal yazın v həll edin.

<i>kilmıdı</i>	<i>kildi</i>	<i>Ağacların cəmi</i>
10 ağac		?

- 4 Misalları həll edin.

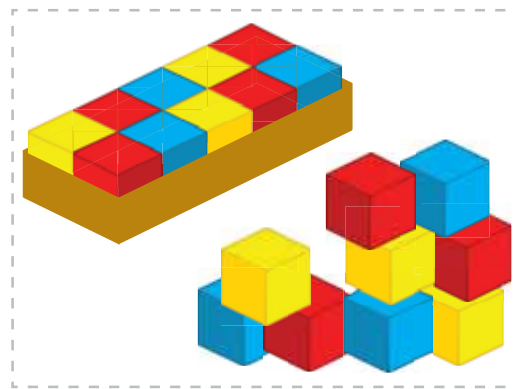
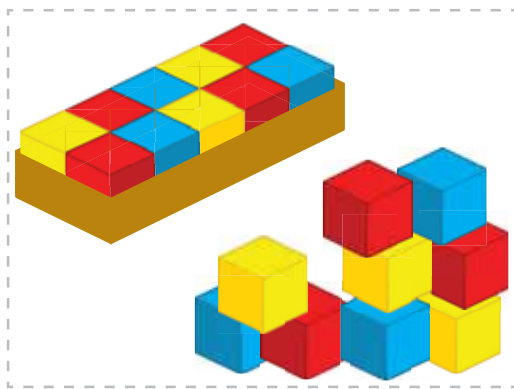
$18 + 1$	$17 - 2$	$3 - 3$	$10 - 10 + 8$
$9 + 10$	$18 - 5$	$12 - 0$	$17 - 7 - 9$
$11 + 3$	$16 - 6$	$15 - 15$	$14 + 4 - 8$

1) Hər şəkildə neçə fırça var? Hansı çoxdur?

2) Hər şəkildə neçə kubik var? Onların sayını müqayisə edin.

Yazın:

$19 > 18$

$18 < 19$

$19 = 19$

2) Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$9 * 4$

$11 * 10$

$15 * 10$

$3 * 3$

$14 * 15$

$18 * 19$

3) Nöqtələrin yerinə uyğun olan ədədləri yazın.

$16 - \dots = 10$

$11 - \dots = 10$

$10 + \dots = 18$

$10 = 16 - \dots$

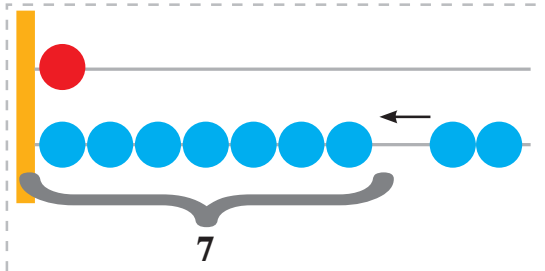
$9 = 10 - \dots$

$18 = 10 + \dots$

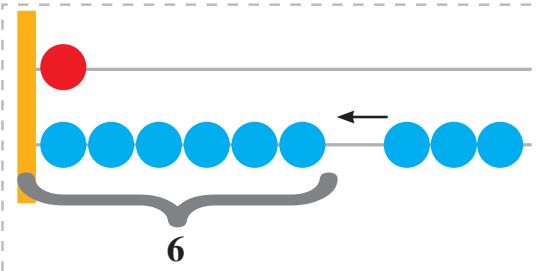
4) Otlarda 12 qoyun var. Quzular isə qoyunlardan 2 ədəd azdır. Otlarda neçə quzu var?

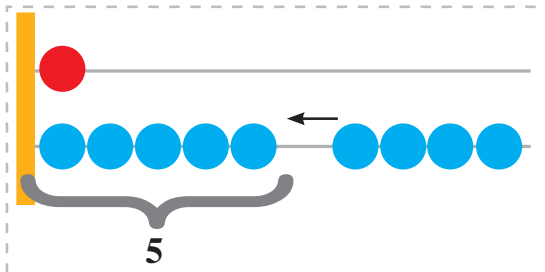
1 19 ədədinin tərkibinə baxın. 19 ədədi hansı iki ədədin cəmindən düzəlir?

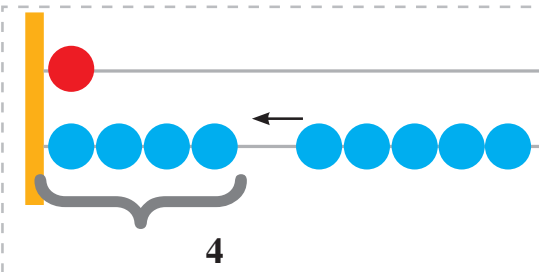
$$17 + 2$$

$$16 + 3$$

$$15 + 4$$

$$14 + 5$$

2 Ulduz işarələrinin yerinə “+ , -” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$5 * 5 = 10$$

$$12 * 1 = 13$$

$$18 * 1 = 17$$

$$7 * 5 = 2$$

$$11 * 4 = 15$$

$$9 * 4 = 5$$

3 Akvariumda 14 balıq var idi. Akvariuma 5 balıq da buraxdılar.
Cəmi neçə balıq oldu?

4 İlkin 19 balıqqulağı yığdı. O, dostuna 4 balıqqulağı verdi.
İlkində neçə balıqqulağı qaldı?

5 Misalları həll edin.

$$13 + 5$$

$$18 - 8$$

$$15 + 3$$

$$2 + 2 + 2$$

$$16 + 2$$

$$18 + 1$$

$$12 - 12$$

$$12 + 2 + 2$$

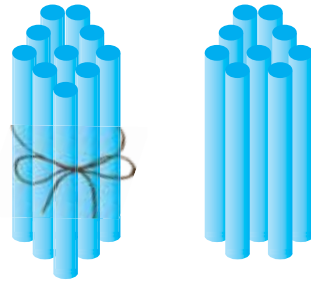
$$13 + 4$$

$$10 + 9$$

$$4 + 10$$

$$17 - 2 - 2$$

- 1 Partanın üstünə 19 ədəd say çöpü qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

Yazın:

$$19 - 19 = 0$$

- 2 Budaqda 19 ədəd tut var idi. Tutların hamısını dərdilər. Budaqda neçə tut qaldı?

- 3 Aytən bir sırada 10 bayraq, o biri sırada isə bundan 9 ədəd çox bayraq çəkdi. Aytən o biri sırada neçə bayraq çəkdi?

- 4 Qutuda 19 düymə vardı. 4 düymə götürdülər. Qutuda neçə düymə qaldı?

- 5 Misalları həll edin.

$$16 + 3$$

$$19 - 1$$

$$15 + 3 + 1$$

$$11 - 11 + 2$$

$$12 + 2$$

$$19 - 4$$

$$19 - 9 - 10$$

$$14 + 1 - 5$$

$$15 + 4$$

$$19 - 8$$

$$19 - 7 + 3$$

$$18 - 8 - 9$$

1 Aqilin pulu vardı.

O, 10 qəpiyə pozan aldı. Aqilin neçə qəpiyə pulu qaldı?

2 Cədvəli tamamlayın.

Azalan	9	14	17	19	16	19
Çıxılan	3	10	5	8	4	7
Fərq						

3 İkinci toplananı tapın və misalları həll edin.

$$8 + \dots = 9$$

$$10 + \dots = 11$$

$$3 + \dots = 5$$

$$14 + \dots = 18$$

4 Hər bir şəkildəki pulun miqdarını hesablayın və yazın.

?	?	?

5 Misalları həll edin.

$$10 + 1$$

$$18 - 1$$

$$7 - 7$$

$$15 - 2 - 3$$

$$12 + 1$$

$$16 - 1$$

$$0 + 6$$

$$10 + 6 + 3$$

$$17 + 1$$

$$11 - 1$$

$$14 + 0$$

$$18 - 4 - 10$$

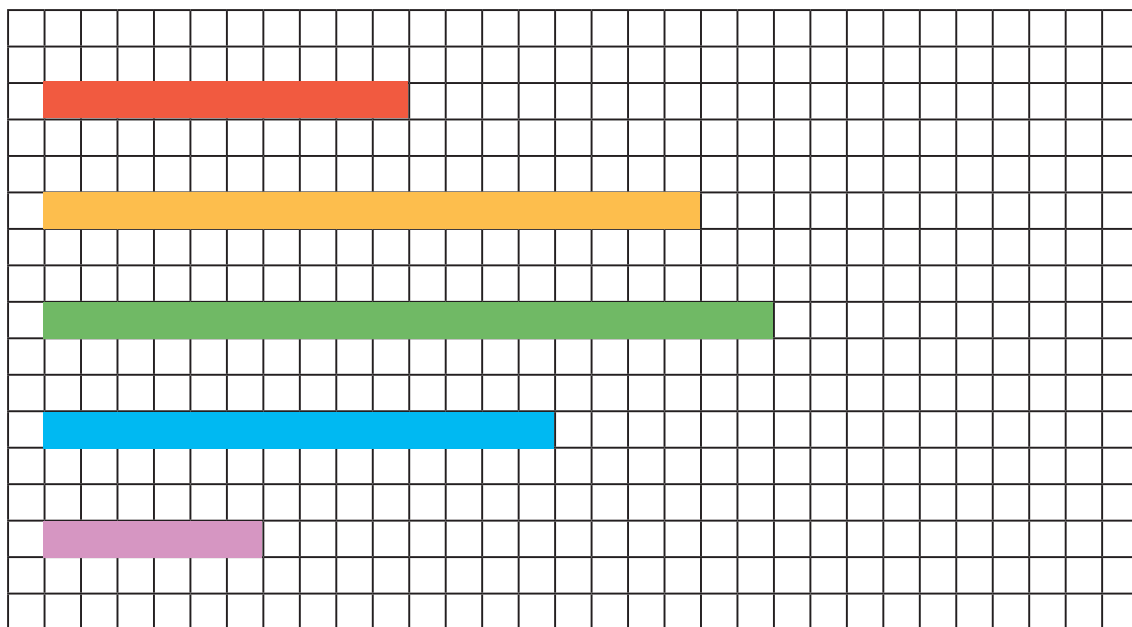
1 Misalları yazın və həll edin.

11 ; 14 ; 18 ədədlərini 1 vahid artırın.

12 ; 15 ; 19 ədədlərini 2 vahid azaldın.

2 Hər zolağın uzunluğu neçə santimetrdır?

3 Rəvan 19 səhifəlik kitabın 10 səhifəsini birinci gün, qalan səhifələri isə ikinci gün oxudu. Rəvan ikinci gün neçə səhifə oxudu?

4 Ulduz işarələrinin yerinə “> , < , =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$$\begin{array}{l} 8 * 8 \\ 9 * 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 12 * 10 \\ 12 * 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 19 * 18 \\ 15 * 16 \end{array}$$

5 Misalları həll edin.

$$\begin{array}{l} 3 - 3 \\ 7 - 0 \\ 9 - 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 16 + 1 \\ 17 + 2 \\ 10 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 11 - 1 - 7 \\ 8 + 2 + 3 \\ 9 + 1 - 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 14 + 1 - 5 \\ 1 + 6 - 7 \\ 4 + 4 + 2 \end{array}$$

1 Şəkildə 20 ədədi necə alınır?

20

iyirmi

10

10

20

$$10 + 10 = 20$$

1 onluq və 1 onluq – bu, 20 ədədidir.

2 Neçə göy, neçə qırmızı üçbucaq var? Cəmi neçə üçbucaq var?

20 üçbucaq necə alındı?

Yazın:

$$19 + 1 = 20$$

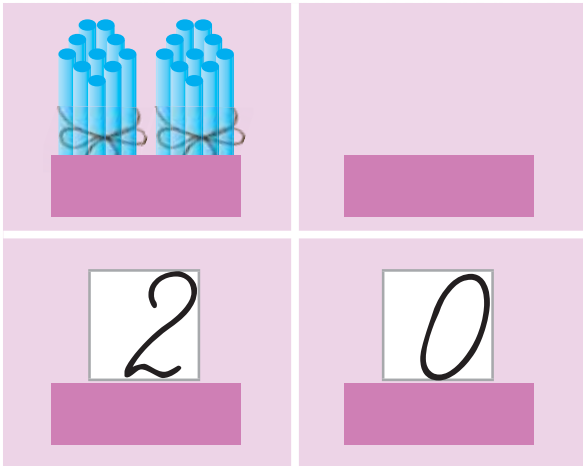
Yadda saxlayın:

19-un üzərinə 1 əlavə etdikdə 20 alınır.

3 20 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?

onluq

təklik

$$20 = 2 \text{ onluq}$$

$$20 = 10 + 10$$

1 Nümunəyə baxın və yazın.

20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

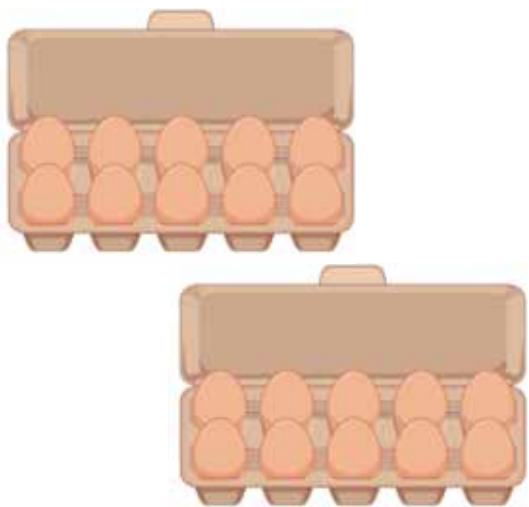

2 Cədvəl çəkin. Cədvəldə 1-dən 20-yə qədər olan ədədləri yazın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

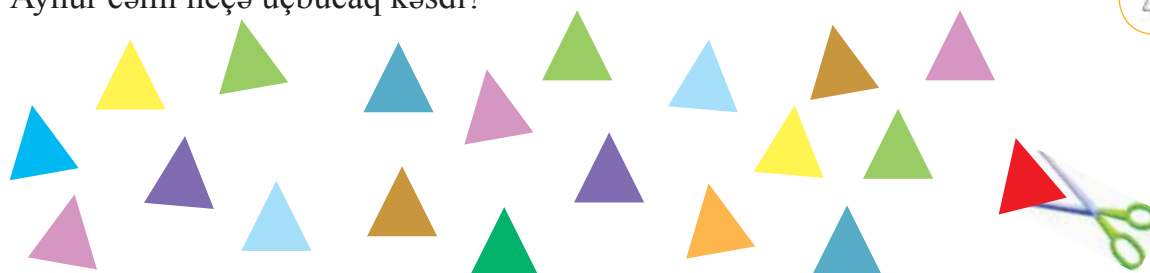

3 Şəkillərə uyğun misallar yazın və həll edin.

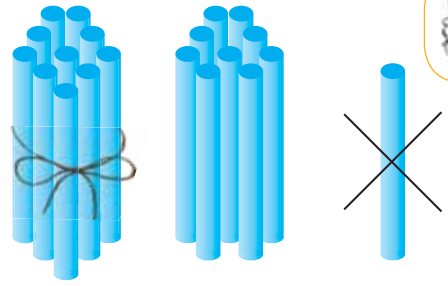
	
$10 + 10 = \dots$	$\dots + 10 = 20$

4 Aynur kağızdan 19 üçbucaq kəsdi. O, daha bir üçbucaq da kəsdi. Aynur cəmi neçə üçbucaq kəsdi?

- 1 20 ədədində neçə onluq, neçə təklik var?
Partanın üstünə 20 ədəd say çöpü qoyun.
Sonra 1 say çöpünü əlinizə götürün.
Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü
qaldı? 19 ədədi necə alındı?

Yazın:

$$20 - 1 = 19$$

- 2 Səbətdə 20 alma var idi.
Səməd səbətdən 1 alma götürdü.
Səbətdə neçə alma qaldı?

- 3 Bir boşqabda 10 albalı var. O biri boşqabda da o qədər albalı var.
İki boşqabda birlikdə nə qədər albalı var?

- 4 Misalları həll edin.

$$19 - 1$$

$$18 - 1$$

$$14 - 4$$

$$19 + 1$$

$$17 + 1$$

$$10 + 6$$

$$3 - 3$$

$$6 + 0$$

$$11 - 11$$

$$17 - 7 - 10$$

$$18 + 1 - 9$$

$$16 - 6 + 2$$

1

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

1 ədəbindən 20 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla sayın.

Verilmiş sırada 20 ədədi neçənci yerdədir?

20 ədəbindən əvvəlki ədəd hansıdır?

2

Birinci vedrədə 10 l, ikinci vedrədə isə 9 l su var.

İki vedrədə cəmi neçə litr su var?

+

=

?

3

Misalları həll edin.

$5 + 4$

$10 - 9$

$16 - 10$

$17 + 1 + 1$

$3 + 7$

$8 - 5$

$14 + 2$

$18 + 1 + 1$

$2 + 6$

$13 - 3$

$15 + 1$

$20 - 1 - 1$

4

Çötkədə hansı ədəd göstərilib? 17, 18, 19, 12 ədədlərini çötkədə göstərin.

Hər bir ədəddə neçə onluq, neçə təklük var?

Onluqlar

Təklükələr

5

Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$4 * 5$

$6 * 6$

$17 * 14$

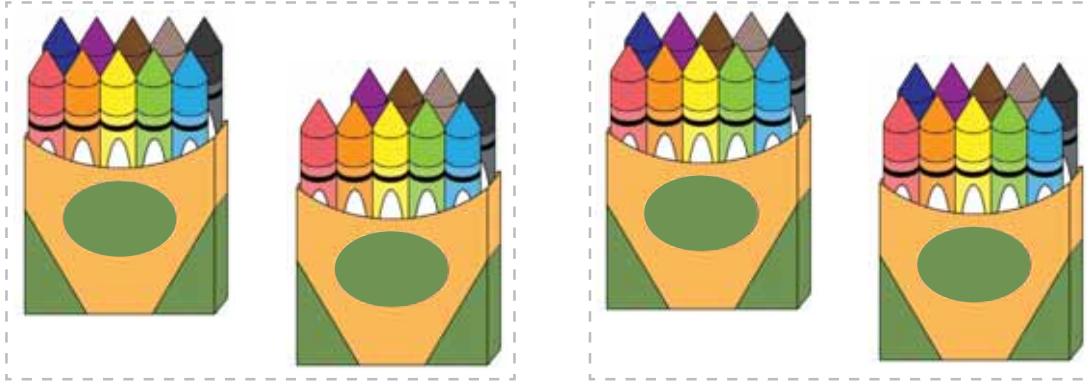
$10 * 8$

$3 * 0$

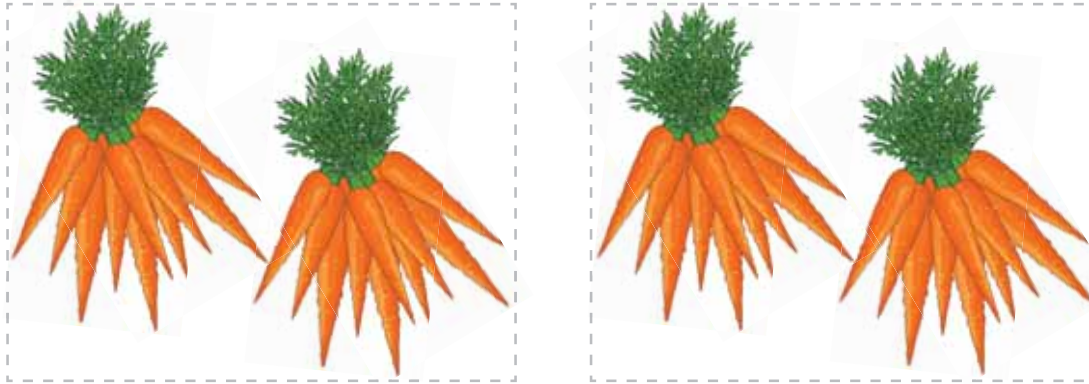
$11 * 12$

1) Hər şəkildə neçə karandaş var? Hansı çoxdur?

2) Hər şəkildə neçə kök var? Onların sayını müqayisə edin.

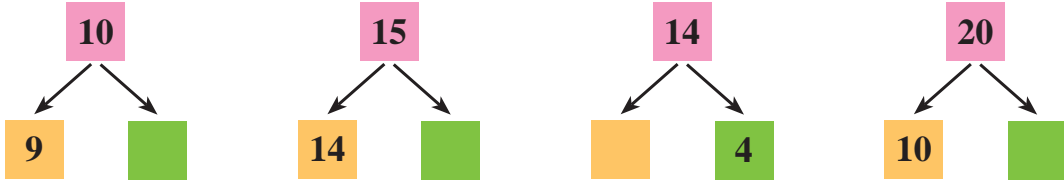
Yazın:

$20 > 19$

$19 < 20$

$20 = 20$

2) Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

3) Oxu zalında 10 masa, bundan 7 ədəd çox stul var.
Oxu zalında neçə stul var?

4) Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$7 * 7$

$10 * 8$

$16 * 15$

$14 * 15$

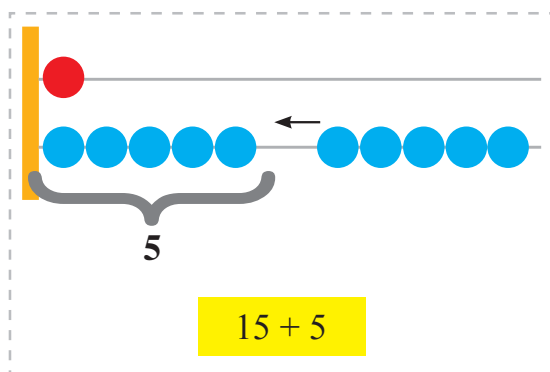
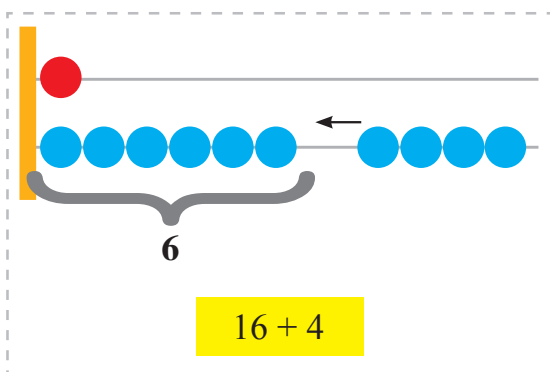
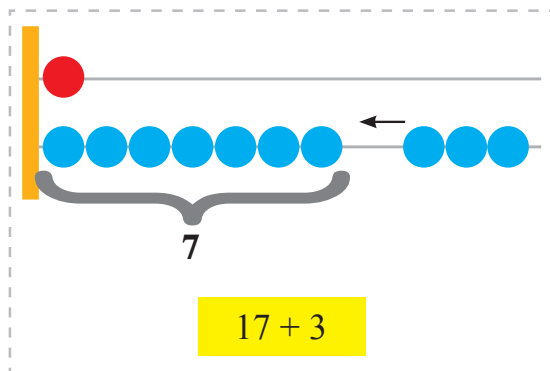
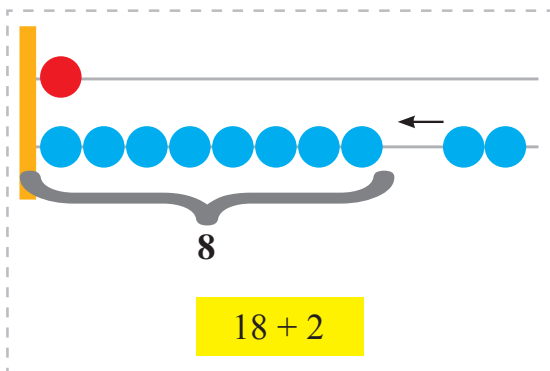
$4 * 0$

$11 * 14$

$12 * 12$

$20 * 19$

1 20 ədədi hansı iki ədədin cəmindən düzəlir?

2 Cədvəli tamamlayın.

Toplanan	7	2	10	12	15	18
Toplanan	2	4	6	5	3	1
Cəm						

3 Qarajda 19 avtomobil var idi. 1 avtomobil də gəldi.
Qarajda neçə avtomobil oldu?

4 Misalları həll edin.

$18 + 2$

$19 - 1$

$12 - 12$

$10 - 6 - 3$

$17 + 3$

$15 + 5$

$8 + 10$

$18 - 8 - 7$

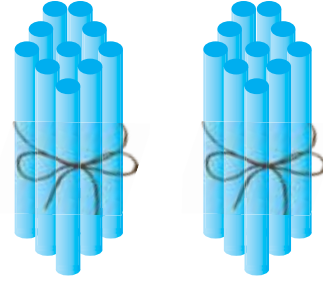
$16 + 4$

$14 - 10$

$19 + 1$

$3 + 7 + 6$

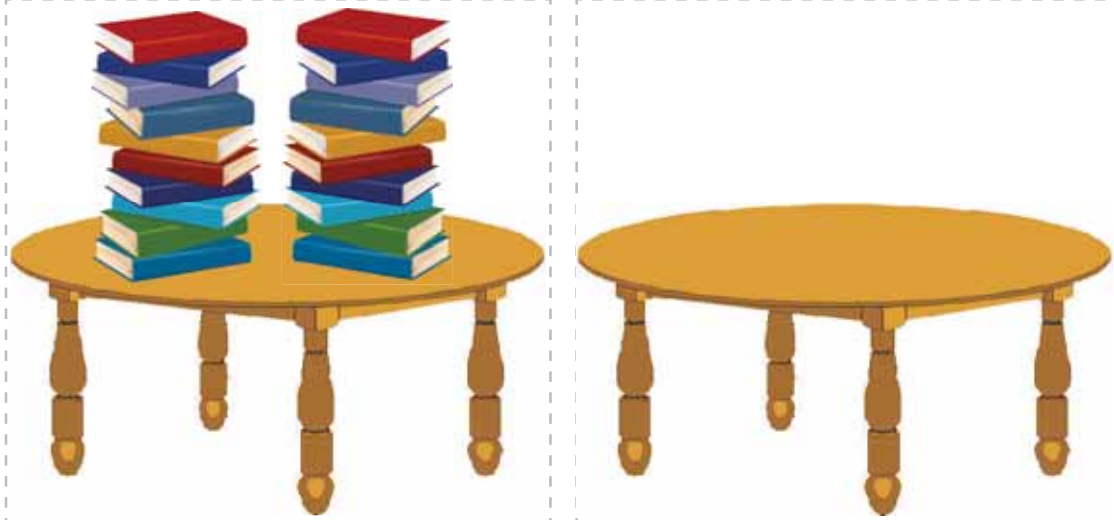
- 1 Partanın üstünə 20 ədəd say çöpü qoyun. Sonra çöplərin hamısını əlinizə götürün. Partanın üstündə neçə ədəd say çöpü qaldı?

Yazın:

$$20 - 20 = 0$$

- 2 Stolun üstündə 20 kitab vardı. Kitabların hamısını uşaqlara payladılar. Stolun üstündə neçə kitab qaldı?

- 3 Misalları həll edin.

$$14 + 6$$
$$13 + 7$$
$$11 + 9$$

$$20 - 1$$
$$12 + 8$$
$$15 - 4$$

$$10 - 3 - 1$$
$$10 + 5 + 2$$
$$16 - 6 - 4$$

$$5 + 5 + 1$$
$$7 + 3 - 10$$
$$18 - 10 - 2$$

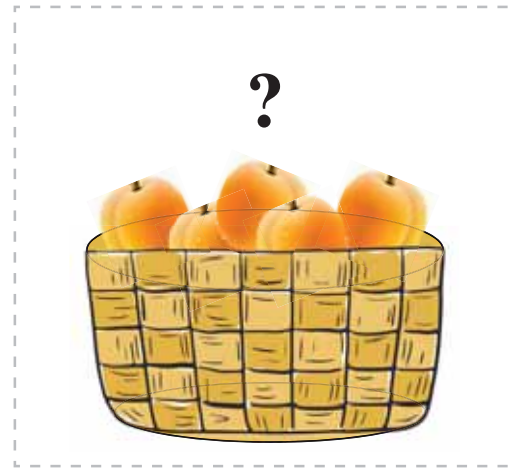
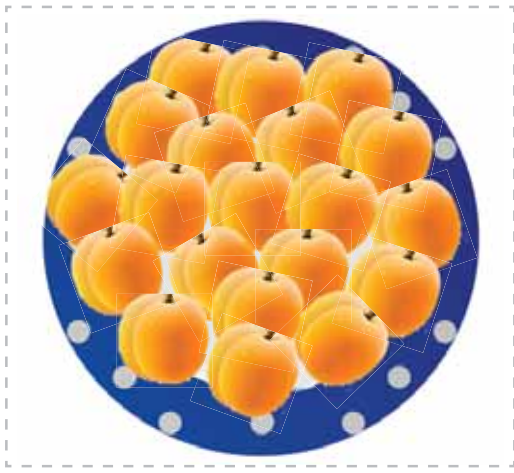
- 4 Misalları yazın və həll edin.

11 **13** ; **16** ; **19** ədədlərini 1 vahid artırın.

20 **14** ; **15** ; **17** ədədlərini 2 vahid azaldın.

- 1 Boşqabda 20 ərik, səbətdə isə bundan 3 ədəd az ərik var idi. Səbətdə neçə ərik var idi?

- 2 Cədvəli tamamlayın.

Azalan	20	20	16	14	20	20
Çıxılan	1	3	5	10	4	2
Fərq						

- 3 Əkrəmin 10 manat pulu var idi. 10 manat da atası verdi. Əkrəmin neçə manat pulu oldu?

- 4 Misalları həll edin.

$16 + 4$

$18 + 2$

$10 + 4 + 1$

$14 - 4 - 10$

$15 + 5$

$20 - 9$

$12 - 2 - 5$

$11 + 5 + 2$

$20 - 4$

$17 + 3$

$18 + 1 + 1$

$10 - 10 + 6$

1) Misalları yazın və həll edin.

- 1) Birinci toplanan 14, ikinci toplanan 6, cəmi tapın.
- 2) Birinci toplanan 8, ikinci toplanan 10, cəmi tapın.
- 3) Azalan 20, çıxılan 5, fərqi tapın.
- 4) Azalan 19, çıxılan 7, fərqi tapın.

2) Cədvəldə verilənlərə əsasən misalları yazın və həll edin.

Vardı	Xərcləndi	Qaldı
		?
		?
		?

3) Ulduz işarələrinin yerinə “> , < , =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$10 * 9$	$18 * 20$	$14 * 14$	$11 * 12$
$20 * 5$	$15 * 14$	$17 * 16$	$18 * 18$

4) Misalları həll edin.

$20 - 10$	$5 + 0$	$3 + 3 + 4$	$17 + 2 + 1$
$7 - 6$	$3 + 4$	$13 - 3 - 5$	$18 - 3 - 5$
$8 - 4$	$2 + 8$	$10 - 5 - 5$	$14 + 0 - 4$

- 1 1 ədəbindən 20 ədədinə qədər, bir-bir artırmaqla və bir-bir azaltmaqla yazın.

1, 2, ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., 10, ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., 20

20, 19, ..., ..., ..., ..., ..., 14, ..., ..., ..., ..., ..., 9, ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., 1

- 2 Nəzrinin əlində 14 şar var idi. O, əlini açdı və şarlar havaya uçdu. Nəzrinin əlində neçə şar qaldı?

- 3 Misalları həll edin.

$4 + 4$

$8 - 4$

$10 + 1$

$18 - 3 - 1$

$3 + 3$

$6 - 3$

$2 + 10$

$10 + 5 + 2$

$5 + 5$

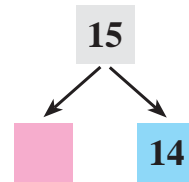
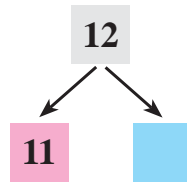
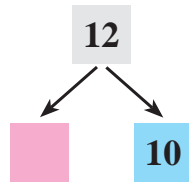
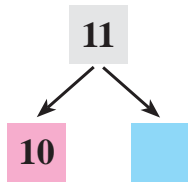
$10 - 5$

$11 - 1$

$17 - 4 + 1$

- 4 Sxemləri tamamlayın və misalları yazın.

- 5 11 ədəbindən əvvəlki ədədi deyın və yazın.
19 ədəbindən sonra gələn ədədi deyın və yazın.

- 1 Kitabın 16 səhifəsi var. Nadir kitabın 10 səhifəsini gündüz, qalanını isə axşam oxudu. Nadir axşam kitabın neçə səhifəsini oxudu?

- 2 Cədvəli tamamlayın.

Toplanan	8	6	12	13	15	10
Toplanan	2	4	1	2	3	4
Cəm						

- 3 Dirrikdən 15 kq badımcan və bundan 3 kq çox bibər yığdılar. Dirrikdən neçə kq bibər yığdılar?

- 4 Misalları yazın və həll edin.

- 1) 15 ədədini 4 vahid artırın.
- 2) 16 ədədini 2 vahid azaldın.
- 3) 14 və 3 ədədlərinin fərqi tapın.
- 4) 12 və 7 ədədlərinin cəmini tapın.

- 5 Misalları həll edin.

$12 + 1$	$14 - 1$	$13 - 13$	$10 + 3 + 3$
$13 + 1$	$13 - 3$	$14 + 0$	$13 - 1 - 2$
$10 + 3$	$13 - 2$	$14 - 4$	$14 + 1 - 3$

- 1 Masanın üstünə 10 ədəd dərin boşqab və bundan 5 ədəd çox dayaz boşqab qoydular. Masanın üstünə neçə dayaz boşqab qoydular?

- 2 Verilmiş karandaşların uzunluqlarını ölçün və yazın.

- 3 Cədvəli tamamlayın.

Toplanan	8		10	12		4	11	
Toplanan		3	5		7			15
Cəm	10	5		13	17	8	14	17

- 4 Misalları yazın və həll edin.

- 1) 10 ədədini 7 vahid azaldın.
- 2) 12 ədədini 5 vahid artırın.
- 3) 9 ədədini 6 vahid azaldın.
- 4) 15 ədədini 3 vahid artırın.

- 5 Misalları həll edin.

$$\begin{array}{cccc} 11 - 1 & 17 - 4 & 11 - 10 & 14 - 3 + 8 \\ 13 - 2 & 10 + 0 & 12 + 5 & 19 - 9 + 5 \\ 15 - 4 & 1 + 10 & 14 - 3 & 5 - 5 + 9 \end{array}$$

- 1 Bir bidonda 12 l süd, o biri bidonda isə 8 l süd var.
İki bidonda cəmi neçə litr süd var?

+

=

?

- 2 Arifin 9 yaşı var. Nigar ondan 2 yaş kiçikdir.
Nigarın neçə yaşı var?

- 3 Cədvəldə verilənlərə əsasən misal yazın və həll edin.

<i>Var idi</i>	<i>Paylandı</i>	<i>Qaldı</i>
20 ədəd dəftər		?

- 4 Misalları həll edin.

$10 - 3$

$9 - 9$

$19 + 1$

$8 + 2 + 2$

$17 - 1$

$2 + 8$

$16 + 2$

$14 - 4 - 10$

$12 - 1$

$14 + 3$

$17 + 0$

$15 + 4 - 5$

- 5 Ulduz işarəsinin yerinə “ + , - ” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$7 * 3 = 10$

$4 * 4 = 0$

$10 * 4 = 14$

$10 * 2 = 8$

$6 * 5 = 1$

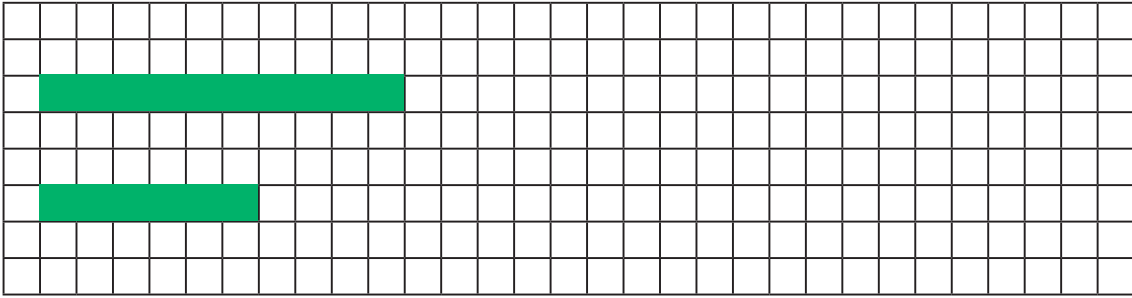
$14 * 1 = 13$

1 Saatlara görə zamanı təyin edin.

2 Birinci sətirdə 10 damadan ibarət zolaq, ikinci sətirdə isə 6 damadan ibarət zolaq çəkin və yaşıl karanaşla rəngləyin.

3 Ulduz işarələrinin yerinə “>, <, =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$12 * 15$

$2 * 12$

$7 * 7$

$20 * 13$

$12 * 10$

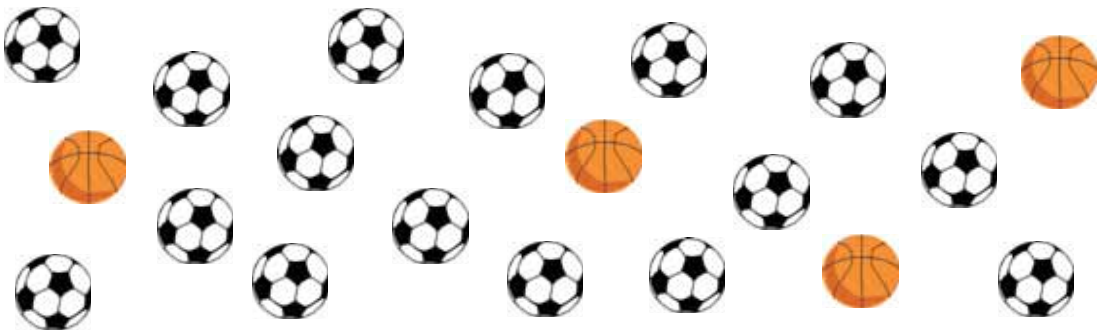
$13 * 3$

$19 * 18$

$11 * 11$

$9 * 11$

4 İdman yarışını üçün 16 ədəd futbol topu və 4 ədəd basketbol topu gətirdilər. Cəmi neçə top gətirdilər?

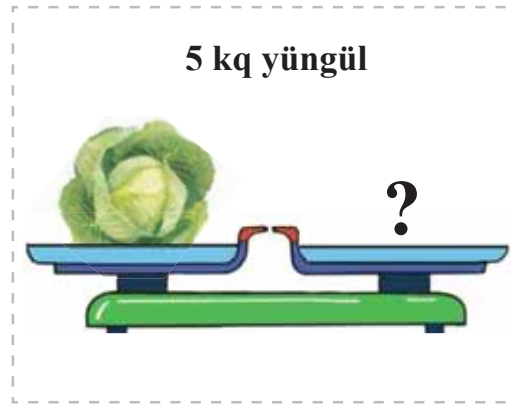
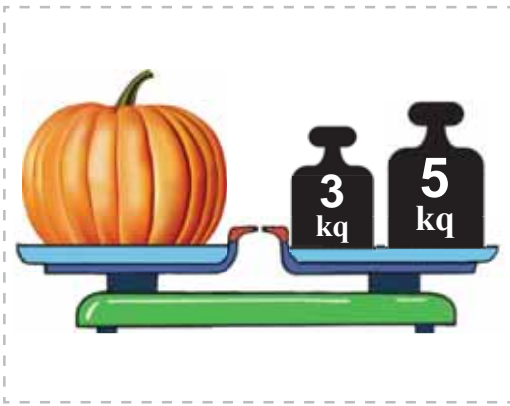

1 Elnurun pulu var.

Elnurun cəmi neçə qəpik pulu var?

2 Boranının kütləsi 8 kq-dır. Kələm isə ondan 5 kq yüngüldür.
Kələmin kütləsi neçə kiloqramdır?

3 Ədəd evlərini tamamlayın.

15	
10	
	5
14	
	12

17	
10	
	7
16	
14	

19	
10	
	9
15	
	2

4 Əvvəlcə məktəbə 10 ədəd kompüter gətirdilər. Sonra 4 ədəd də kompüter gətirdilər. Məktəbə cəmi neçə kompüter gətirdilər?

5 Misalları həll edin.

$19 + 1 - 7$

$18 + 2 - 10$

$13 - 3 + 6$

$10 + 2 + 1$

$12 + 3 - 5$

$13 - 3 + 4$

$14 + 4 - 8$

$12 + 1 + 1$

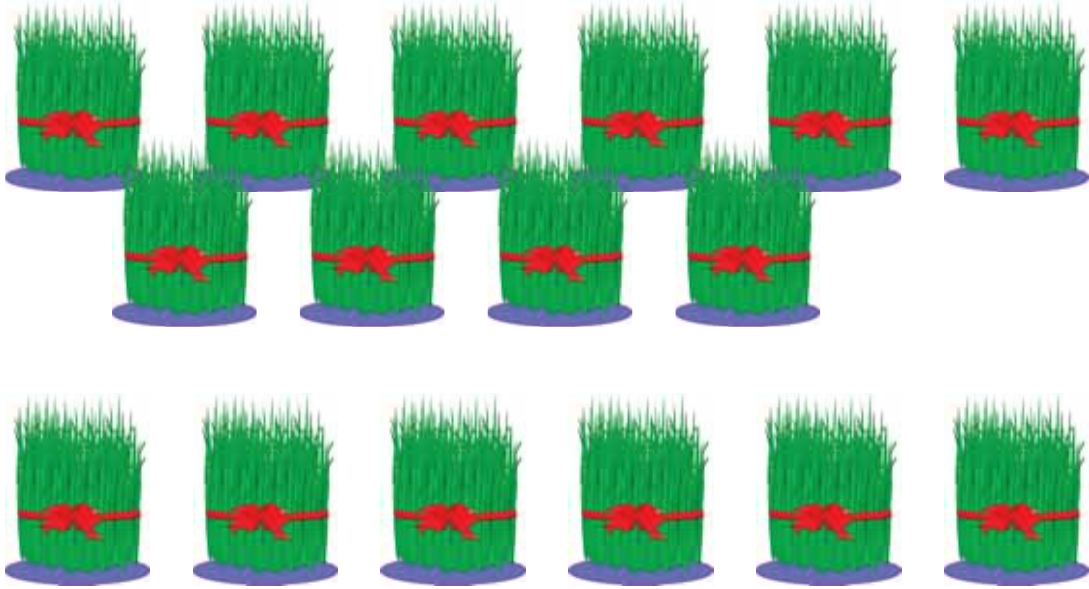
- 1 Qədir 10-cu mərtəbədə yaşayır. Turab isə ondan 8 mərtəbə yuxarıda yaşayır. Turab neçənci mərtəbədə yaşayır?

- 2 Kitab rəfində 10 kitab var idi. Rəfə 9 kitab da qoydular. Kitab rəfində neçə kitab oldu?

- 3 İlqar Novruz bayramı şənliyinə 10 səməni, Ayşən isə 6 səməni hazırladı. İlqar və Ayşən birlikdə neçə səməni hazırladılar?

- 4 Ulduz işarələrinin yerinə “> , < , =” işarələrindən uyğun gələnini yazın.

$6 \text{ sm} * 6 \text{ sm}$

$15 \text{ sm} * 10 \text{ sm}$

$18 \text{ sm} * 17 \text{ sm}$

$10 \text{ sm} * 11 \text{ sm}$

$1 \text{ sm} * 2 \text{ sm}$

$10 \text{ sm} * 7 \text{ sm}$

$8 \text{ sm} * 9 \text{ sm}$

$18 \text{ sm} * 8 \text{ sm}$

- 5 Misalları həll edin.

$15 + 2$

$17 - 1$

$13 + 1 + 3$

$17 - 4$

$14 + 3$

$17 - 7 - 10$

$12 + 1$

$17 - 6$

$14 - 4 + 6$

- 6 Adilin 17 qəpiyi var idi. O, 10 qəpiyə xətkəş aldı. Adilin neçə qəpik pulu qaldı?

BURAXILIŞ MƏLUMATI

RİYAZİYYAT - 2

*Xüsusi məktəblərin 2-ci sinifləri üçün sadələşdirilmiş proqram
əsasında hazırlanmış riyaziyyat fənni üzrə*

DƏRSLİK

2-ci hissə

Tərtibçi heyət:

Müəlliflər

Könül Doxolova
Süleyman Kərimov
Yeganə Məmmədaliyeva
Həbib Kərimov
Farizə Nəbiyeva
Aygün Qasımova

Layihə rəhbəri

Rəhilə Soltanqızı

Dizayner

Cəmilə Məmmədova

Texniki redaktor

Ruslan Mahmudov

Rəssam

Anara Hüseynova

Korrektor

Kəklük Məmmədova

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin qrif nömrəsi: 2022-002

© "Çaşıoğlu Elm İstehsalat" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Fiziki çap vərəqi 13. Səhifə sayı 104. Kəsimdən sonra ölçüsü: 220x275.

Kağız formatı 70x100 ¹/₁₆. Ofset kağızı. Ofset çapı.

Şriftin adı və ölçüsü: Times New Roman, 14-15 pt.

Sifariş . Tiraj:740. Pulsuz. Bakı - 2022

Əlyazmanın yığma verildiyi və çapa imzalandığı tarix: 24.08.2022

Çap məhsulunu hazırlayan:

Çaşıoğlu Eİ MMC - Bakı ş., M. Müşfiq küç., 2 A

Çap məhsulunu istehsal edən:

PULSUZ

Əziz məktəbli !

Bu dərslik sizə Azərbaycan dövləti tərəfindən bir dərs ilində istifadə üçün verilir. O, dərs ili müddətində nəzərdə tutulmuş bilikləri qazanmaq üçün sizə etibarlı dost və yardımçı olacaq.

İnanırıq ki, siz də bu dərsliyə məhəbbətlə yanaşacaq, onu zədələnmələrdən qoruyacaq, təmiz və səliqəli saxlayacaqsınız ki, növbəti dərs ilində digər məktəbli yoldaşınız ondan sizin kimi rahat istifadə edə bilsin.

Sizə təhsildə uğurlar arzulayırıq!

